

**UCHWAŁA NR IV/30/24
RADY MIEJSKIEJ W DĄBROWIE TARNOWSKIEJ**

z dnia 18 lipca 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej
i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.), art.6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r., poz. 424 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 - 2028, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Dąbrowy Tarnowskiej oraz Dyrektorowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Wsparcia Rodziny w Dąbrowie Tarnowskiej.

§ 3. Traci moc uchwała Nr XXVIII/292/20 Rady Miejskiej w Dąbrowie Tarnowskiej z dnia 29 grudnia 2020 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2024 z późn. zm.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Wiesław Mendys

Załącznik do Uchwały...11/30/24

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028

Dąbrowa Tarnowska, lipiec 2024r.

421021

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE.....	str. 6
II. PODSTAWY TEORETYCZNE ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ.....	str. 6
1. Definicje i charakterystyka zjawiska przemocy domowej.....	str. 6
2. Rodzaje i przykłady przemocy domowej.....	str. 8
3. Kryteria przemocy.....	str. 9
4. Cykle przemocy.....	str. 9
5. Czynniki ryzyka przemocy.....	str. 10
6. Mechanizmy przemocy.....	str. 11
III. PODSTAWY PRAWNE PRZECIWDZIAŁANIA ZJAWISKU PRZEMOCY DOMOWEJ.....	str. 12
IV. CHARAKTERYSTYKA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE NA POZIOMIE OGÓLNOPOLSKIM	str. 13
V. DIAGNOZA PROBLEMÓW I ZASOBÓW GMINY DĄBROWA TARNOWSKA.....	str. 13
1. Charakterystyka Gminy Dąbrowa Tarnowska pod względem ilości mieszkańców, bezrobocia oraz osób korzystających ze wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej.....	str. 14
2. Skala zjawiska przemocy domowej w Gminie Dąbrowa Tarnowska.....	str. 17
2.1. Analiza zjawiska przemocy domowej na podstawie danych z Prokuratury Rejonowej w Dąbrowie Tarnowskiej.....	str. 17
2.2. Analiza zjawiska przemocy domowej na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Dąbrowie Tarnowskiej.....	str. 18
2.3. Analiza zjawiska przemocy domowej na podstawie danych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Dąbrowie Tarnowskiej.....	str. 19
2.4. Analiza zjawiska przemocy domowej na podstawie danych z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dąbrowie Tarnowskiej.....	str. 19
2.5. Analiza zjawiska przemocy domowej na podstawie danych z Zespołu Interdyscyplinarnego w Dąbrowie Tarnowskiej	str. 20
2.6. Analiza zjawiska przemocy domowej na podstawie danych z placówek oświatowych w Gminie Dąbrowa Tarnowska.....	str. 22
2.7. Analiza wyników badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028.....	str. 24
VI. OCENA SYTUACJI ZWIĄZANEJ ZE ZJAWISKIEM PRZEMOCY DOMOWEJ	str. 33
VII. PREZENTACJA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ.....	str.34
1. Zasady działania programu	str. 34
2. Adresaci programu	str. 34
3. Zasoby Gminy Dąbrowa Tarnowska w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz wsparcia osób i rodzin uwikłanych w przemoc domową.....	str. 34
4. Analiza SWOT.....	str. 36
VIII. CEL GŁÓWNY, CELE SZCZEGÓŁOWE, KIERUNKI DZIAŁAŃ, WSKAŹNIKI PROGRAMU.....	str. 38
IX. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA PROGRAMU.....	str. 48

X. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU	str. 52
XI. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU	str. 52
XII. PODSUMOWANIE	str. 52
XIII. ANEKSY	str. 53
XIV. WYKAZ TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW.....	str. 57
XV. BIBLIOGRAFIA	str. 57

Wykaz skrótów

Dz. U. - Dziennik Ustaw

MOPSiWR – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i Wsparcia Rodziny w Dąbrowie Tarnowskiej

PUP – Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Tarnowskiej

SG ZOZ – Samodzielny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Dąbrowie Tarnowskiej

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Dąbrowie Tarnowskiej

PPP – Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Dąbrowie Tarnowskiej

PZP – Poradnia Zdrowia Psychicznego w Dąbrowie Tarnowskiej

KPP – Komenda Powiatowa Policji w Dąbrowie Tarnowskiej

PR – Prokuratura Rejonowa w Dąbrowie Tarnowskiej

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Tarnowskiej

ZI – Zespół Interdyscyplinarny w Dąbrowie Tarnowskiej

GDP – grupa diagnostyczno-pomocowa

NK - procedura „Niebieskie Karty”

ZKSS - Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Dąbrowie Tarnowskiej

SR - Sąd Rejonowy w Dąbrowie Tarnowskiej

PKIU - Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej i Wsparcia Rodziny w Dąbrowie Tarnowskiej

PK - Punkt konsultacyjny dla osób uwikłanych w przemoc domową przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej i Wsparcia Rodziny w Dąbrowie Tarnowskiej

GKRPA - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dąbrowie Tarnowskiej

SP – szkoła podstawowa

CUW – Centrum Usług Wspólnych w Dąbrowie Tarnowskiej

I. WPROWADZENIE

Rodzina funkcjonuje prawidłowo, gdy wszyscy jej członkowie respektują wzajemnie swoje podstawowe prawa, okazują sobie miłość i stwarzają możliwość do nieskrępowanego rozwoju. W sytuacji odwrotnej, rodzina narażona jest na kryzys. Aby umieć rozpoznać czy rodzina rozwija się zdrowo, czy też może zaczyna się w niej dzieć coś niepokojącego, trzeba być świadomym swoich podstawowych praw.

Należy zawsze pamiętać iż:

- każdy człowiek ma prawo do życia w środowisku rodzinnym wolnym od przemocy,
- każdy człowiek ma prawo czuć się bezpiecznie w swoim domu,
- każdy człowiek ma prawo do szacunku i godnego traktowania,
- każdy człowiek ma prawo do swobodnego wyrażania swojego zdania i współdecydowania o sprawach dotyczących jego i jego rodziny,
- każdy człowiek ma prawo się mylić i być niedoskonałym,
- każdy człowiek ma prawo szukać pomocy, gdy jego prawa są łamane.

Dom rodzinny, spostrzegamy jako środowisko miłości i opieki, bezpieczne i ciepłe miejsce domowego ogniska, schronienie przed całym złem zewnętrznego świata. Jednak dla wielu ludzi dom rodzinny jest miejscem terroru i cierpienia, zagrożenia i poniżenia, lęku i rozpacz. Do niedawna niewiele o tym mówiono i pisano. W poszukiwanie skutecznych form przeciwdziałania przemocy domowej i pomagania osobom doznającym przemocy angażuje się wielu profesjonalistów i wolontariuszy, organizacji pozarządowych i specjalistycznych instytucji. Nie jest to łatwe zadanie bowiem, środowisko rodzinne jest i powinno być skutecznie chronione przed ingerencjami zewnętrznymi. Zajmowanie się przemocą domową wymaga zarówno wnikliwego rozumienia złożoności zjawisk występujących w życiu rodzinnym, jak i szczególnej troski i rozważliwej w trakcie interwencji.

Zgodnie z art. 71 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej cyt: „Państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych”. Ponadto art. 72 ust. 1. ww. Konstytucji stanowi, że „Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją”.¹ Do głównych zadań rodziny należy przekazywanie dziedzictwa kulturowego nowemu pokoleniu oraz wychowywanie tego pokolenia zgodnie z normami życia zbiorowego.

Rodzina, jako wspólnota rodziców, dzieci i krewnych, zbudowana na fundamencie miłości, stanowi pierwsze i podstawowe miejsce doświadczenia współżycia z ludźmi. Rodzina, która nie radzi sobie w sytuacjach kryzysowych, a także nie realizuje swoich funkcji nosi miano rodziny dysfunkcyjnej. Jedną z krytycznych sytuacji, wymagającą natychmiastowej interwencji odpowiednich służb jest przemoc domowa.

Przemoc dotyka ludzi niezależnie od miejsca zamieszkania i statusu społecznego i stanowi poważny problem społeczny wielu środowisk. Podstawową cechą działań podejmowanych w obszarze przemocy domowej powinno być szybkie reagowanie mające na celu przerwanie przemocy oraz szybka i skuteczna pomoc dla osób doznających przemocy. Pozytywne rezultaty podejmowanych działań w dużej mierze zależy od współdziałania lokalnej społeczności oraz instytucji i organizacji zajmujących się zjawiskiem przemocy.

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028 przedstawia strategię działania obejmującą pomoc osobom doznającym przemocy, w celu zminimalizowania zjawiska przemocy domowej, a także skutków w wymiarze indywidualnym i społecznym.

II. PODSTAWY TEORETYCZNE ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

1. Definicje i charakterystyka zjawiska przemocy domowej.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024r., poz. 424 z późn. zm.), wprowadziła kluczowe i nieodzowne zmiany w przepisach dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej. Aktualne regulacje prawne są wyrazem właściwego realizowania postanowień Konwencji

¹ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. z 1997r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)

stambulskiej, w myśl deklaracji Rzeczypospolitej Polskiej o stosowaniu powyższego porozumienia zgodnie z zasadami i przepisami Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Przemoc domowa odnosi się do jednostki doznającej przemocy, a nie do rodziny, w której przemoc ma miejsce. Rozszerzony katalog form przemocy domowej obejmuje przemoc ekonomiczną oraz przemoc podejmowaną za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Rozbudowany został także krąg osób doznających przemocy oraz stosujących przemoc o byłego małżonka, byłego partnera lub inną osobę „pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania”. Dokonane zmiany, wprowadzone ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej i niektórych innych ustaw, są odzwierciedleniem zapisów art. 3 pkt b Konwencji stambulskiej (Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy sporządzona dnia 11 maja 2011 roku w Stambule), według których przemocą domową są „wszelkie akty przemocy fizycznej, seksualnej, psychologicznej lub ekonomicznej zdarzające się w rodzinie lub gospodarstwie domowym, lub między byłymi, lub obecnymi małżonkami lub partnerami, niezależnie od tego, czy sprawca i ofiara dzielą lub dzielili miejsce zamieszkania, czy też nie”.²

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024r. poz. 424 z późn. zm.) „**przemoc domowa**” to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udrczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

„**Osoba doznająca przemocy domowej**” – to:

- a) małżonek, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoba pozostająca w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoba wspólnie zamieszkująca i gospodarująca oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- g) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletni

– wobec których jest stosowana przemoc domowa.

W myśl art. 2 ust. 2 ww. ustawy przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy.

Przemoc to celowe i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw innej osobie, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody. Przemoc domowa jest przestępstwem. Podstawowym przepisem prawa karnego materialnego, związanego z zagadnieniem przemocy domowej, jest art. 207 Kodeksu Karnego – przestępstwo znęcania. Przewiduje on karę za znęcanie się fizyczne i psychiczne nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy. Znęcanie jest kategorią zbiorczą – może obejmować szereg zachowań, które rozpatrywane osobno, będą stanowiły inne przestępstwa np. uszkodzenie ciała, groźby karalne. Aby przyjąć, że doszło do znęcania w rozumieniu prawa karnego, konieczny jest jakiś czas jego trwania – zasadniczo nigdy nie będzie to

² Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, sporządzona w Stambule dnia 11 maja 2011r. (Dz. U.2015.961)

kwestia np. jednego dnia. Zachowania będące przemocą domową mogą być wówczas ścigane z osobna, jeżeli było to pojedyncze zdarzenie, bądź uznane za element składowy przestępstwa znęcania.

Przemoc domowa może pojawić się w życiu każdego człowieka, bez względu na wiek, płeć, poziom wykształcenia czy statut materialny. Żaden człowiek nie jest jednak skazany na przemoc. Z przemocy można również wyjść – trzeba tylko przerwać milczenie, zwrócić się po pomoc do specjalistów i konsekwentnie realizować opracowaną wspólnie z nimi strategię powrotu do normalnego życia. Przemoc domowa charakteryzuje się tym, że:

- a) jest intencjonalna – przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary,
- b) siły są nierównomierne – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy,
- c) narusza prawa i dobra osobiste – sprawca wykorzystuje przewagę siły narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.),
- d) powoduje cierpienie i ból – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody.

Doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

2. Rodzaje i przykłady przemocy domowej.

- **Destruktywna krytyka i słowne ubliżanie:** np. krzyki, drwiny, oskarżanie, wyzwiska, werbalne groźby;
- **Taktyka nacisków:** dąsanie się, grożenie (niedawaniem pieniędzy, wyłączaniem telefonu, zabranieniem samochodu, popełnieniem samobójstwa, zabranieniem dzieci, złożeniem na ofiarę skargi do instytucji społecznych);
- **Brak szacunku:** ustawiczne upokarzanie ofiary przy innych, nieodpowiadanie na pytania ofiary, zabieranie pieniędzy bez pytania, odmowa pomocy przy dzieciach czy pracach domowych;
- **Nadużycie zaufania:** kłamstwa, okazywanie zazdrości, niedotrzymywanie obietnic i wspólnych uzgodnień;
- **Izolowanie:** podsłuchiwanie lub blokowanie rozmów telefonicznych, mówienie, dokąd wolno i dokąd nie wolno chodzić ofierze, uniemożliwianie jej kontaktów z przyjaciółmi czy rodziną;
- **Nękanie:** śledzenie i sprawdzanie ofiary, otwieranie listów, ustawiczne sprawdzanie, z kim ofiara się kontaktuje, zawstydzanie ofiary przed innymi;
- **Groźby:** agresja, wykorzystywanie przewagi fizycznej do zastraszania ofiary, niszczenie rzeczy ofiary, tłuczenie przedmiotów, walenie w ściany, grożenie zabiciem lub skrzywdzeniem ofiary albo dzieci;
- **Przemoc seksualna:** dotyczy sfery seksualnej, jej celem jest poniżenie drugiej osoby, odebranie jej godności, polega na naruszeniu intymności. Jej istotą jest zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowanie aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Występuje wówczas jako przymus, bezpośrednie użycie siły, emocjonalny szantaż, groźba lub podstęp by osobę skłonić do preferowanego zachowania, np. gwałt, molestowanie seksualne, wymuszanie pożycia, obmacywanie, dotykanie intymnych części ciała, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu, uwagi i żarty o charakterze seksualnym, przymuszanie do oglądania treści o charakterze seksualnym bądź pornograficznym itp.³
- **Przemoc fizyczna:** polega na naruszeniu nietykalności cielesnej lub niesie takie ryzyko. Przykłady: popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, gaszenie papierosów na ciele, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, szarpanie np. za włosy lub uszy, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp.⁴
- **Wypieranie się:** zaprzeczanie zarzutom złego traktowania, wmawianie ofierze, że sama ponosi winę za złe traktowanie, okazywanie przy innych dobroci i cierpliwości, płacz i błaganie ofiary o przebaczenie, przyrzekanie, że to się już więcej nie zdarzy.

3 <https://www.niebieskalinia.pl/o-zjawisku-przemocy/formy-przemocy>

4 <https://www.niebieskalinia.pl/o-zjawisku-przemocy/formy-przemocy>

- **Zaniedbywanie:** dotyczy naruszenia obowiązku opieki ze strony najbliższych. Jego istotą jest niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych i psychicznych drugiego człowieka. Odnosi się do dzieci, osób starszych czy niepełnosprawnych lub chorych, których dobry stan wymaga opieki ze strony domowników. Polega m. in. na braku zainteresowania potrzebami innej osoby, świadomym ich ignorowaniu, pozbawianiu środków na utrzymanie, pozbawianiu jedzenia, ubrania, schronienia, braku pomocy w chorobie, nieudzieleniu pomocy, uniemożliwianiu dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp.
- **Przemoc ekonomiczna:** dotyczy sfery materialnej, polega na celowym niszczeniu własności, pozbawianiu środków lub tworzeniu warunków utrudniających zaspokojenie podstawowych potrzeb m. in. uniemożliwianiu podjęcia pracy zarobkowej, wymuszaniu pracy nieodpłatnej, odbieraniu zarobionych pieniędzy, niszczeniu rzeczy, zabieraniu pieniędzy, ograniczaniu dostępu do zasobów rodziny, w przypadku wspólnej firmy na nieopłacaniu składek, ubezpieczeń i niewypłacaniu zarobionych pieniędzy, wymaganiami by sprawozdawać się z każdej wydanej złotówki, pozbawieniu informacji na temat stanu majątku rodziny, zaciąganiu kredytów i pożyczek na wspólne konto, zmuszaniu do spłacania długów, sprzedawaniu rzeczy osobistych bądź wspólnych bez uzgodnienia itp.⁵ Przemoc ekonomiczna wiąże się celowym niszczeniem czyjejs własności, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Np.: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąs własnością, zaciąganie pożyczek "na wspólne konto", sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, itp.
- **Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej:** wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają itp.

3. Kryteria przemocy.

- **Intencjonalność** – działania sprawcy nie są przypadkowe. Intencjonalność nie musi oznaczać celowego krzywdzenia ofiary i zadawania jej bólu. Sprawca przemocy dąży do uzyskania pełnej kontroli, władzy nad osobą doznającą przemocy, do jej bezwzględnego posłuszeństwa. Jest przekonany, że tylko on wie co jest dobre dla pozostałych członków rodziny, a w związku z tym wyłącznie on ma prawo podejmować decyzje, ustalać zasady życia w rodzinie – pozostali muszą się podporządkować.
- **Dysproporcja siły** – nie chodzi tu jedynie o różnicę sił fizycznych, ale także przewagę związaną z pozycją społeczną, odpornością psychiczną, statusem materialnym itp. W związku opartym na przemocy jeden z partnerów czuje się silniejszy, a drugi słabszy. W wyniku kolejnych aktów przemocy różnica sił coraz bardziej się pogłębia, ofiara przemocy staje się coraz bardziej bezradna, sprawca – coraz bardziej silny i bezkarny.
- **Naruszanie godności i praw** – sprawca przemocy narusza godność ofiary, poniża ją, ośmiesza, pozbawia wszelkich praw (np. do kontaktów z rodziną, godziwych warunków życia, itp.).
- **Powodowanie cierpienia i szkód** – ofiary przemocy doznają zarówno szkód fizycznych, jak i psychicznych. W wyniku wieloletniej przemocy mogą dojść do przekonania, że zasługują na takie traktowanie.

4. Cykle przemocy.

- **Faza narastającego napięcia** – jest początek, który charakteryzuje się wzrostem napięcia i natężeniem sytuacji konfliktowych. Na tym etapie dochodzi do rozmaitych incydentów takich jak np. przejawy zazdrości, gniewu, kontrolowanie członków rodziny, używanie obraźliwych słów, poniżanie bliskiej osoby. Sprawca jest stale poirytowany i prowokuje kłótnie. Osoba, wobec której kierowana jest złość stara się za wszelką cenę uspokoić sytuację zaspakajając żądania sprawcy i robiąc wszystko by poprawić mu nastrój. Często sama obarcza się winą za jego zachowanie i dąży do zadośćuczynienia i uszczęśliwienia sprawcy.

5 <https://www.niebieskalinia.pl/o-zjawisku-przemocy/formy-przemocy>

Przyczyny napięcia mogą tkwić poza rodziną, czasem są to błahostki, drobne nieporozumienia, powodujące wzrost napięcia, zaczyna pojawiać się agresja.⁶

- **Faza ostrej przemocy** - następuje wybuch gniewu i wyładowanie agresji. Czasami awanturę wywołuje sama ofiara, ponieważ nie może już wytrzymać narastającego napięcia i chce żeby „już było po wszystkim”. W innych wypadkach gwałtowny atak wywołuje sprawca stawiając swojej ofierze żądania, których nie jest ona w stanie spełnić, na co on odpowiada agresją. Ta faza trwa stosunkowo krótko, ale może się zakończyć dramatycznie: pobiciem, uszkodzeniem ciała, a nawet śmiercią zaatakowanej osoby. W trakcie ataku ofiara robi wszystko, żeby ochronić siebie i uspokoić sprawcę. Zabiegi te jednak rzadko przynoszą pożądany skutek. Wraz z ustaniem aktu przemocy ofiara znajduje się w stanie szoku, nie chce uwierzyć w to, co się stało. Pojawia się u niej przerażenie, bezradność, poczucie wstydu, ale także złość, która powoduje, że najczęściej w tej fazie trwania przemocy osoby, które jej doznały decydują się na wezwanie pomocy i złożenie skargi, a więc początkującą interwencję w sytuacji przemocy domowej. Jeśli osoba zagrożona przemocą nie zgłosi się do właściwych instytucji po pomoc, jest to ostatni moment by przerwać cykl przemocy, nim rozpocznie się ona na nowo.

- **Faza miodowego miesiąca** - jest to faza skruchy ze strony sprawcy i okazywania miłości. Agresor usprawiedliwia swoje zachowanie, okazuje żal z powodu tego, co się stało i zaklina się, że to już się więcej nie powtórzy. Na nowo zdobywa zaufanie osoby, którą skrzywdził, staje się miły, uczynny. Ofiara wierzy w zapewnienia sprawcy, w to, że się zmienił, bo z całych sił pragnie, żeby tak właśnie było i nawet, jeśli jeszcze niedawno gotowa była uciec czy złożyć skargę teraz zostaje i wycofuje się z podejmowania działań przeciwko sprawcy.

5. Czynniki ryzyka przemocy.

Normy społeczne i kulturowe

Przemoc domowa jest skutkiem wielowiekowego, społecznego przyzwolenia na krzywdzenie osób najbliższych, w szczególności kobiet i dzieci. W wielu środowiskach akceptuje się bicie, stosowanie kar cielesnych i panuje przekonanie o dominującej roli mężczyzny w rodzinie. Ponadto silne przekonanie, że wszystko, co się dzieje w rodzinie należy do sfery prywatności z jednej strony wywołuje poczucie bezkarności sprawcy i bezradności ofiary, a z drugiej – nasila niechęć innych osób do ingerowania w tzw. „cudze sprawy rodzinne”. W środowiskach charakteryzujących się dużą społeczną akceptacją przemocy, ofiary rzadko mogą liczyć na pomoc i wsparcie osób spoza rodziny, z kolei sprawcy nie muszą obawiać się zewnętrznych nacisków na zmianę zachowań wobec najbliższych. Badania pokazują, że przemoc wobec członków rodziny jest społecznie bardziej akceptowana i tolerowana niż stosowanie jej wobec obcych.

Dziedziczenie wzorca przemocy

Przemoc bywa przekazywana z pokolenia na pokolenie. Dzieci wychowujące się w rodzinach, w których krzywdzi się bliskich, przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub ofiarami. Uczą się, że przemoc to najlepszy i najbardziej skuteczny sposób rozwiązywania konfliktów. Jednak uczeniu się i naśladowaniu podlega jedynie pewien rodzaj agresywnej relacji, a nie konkretne zachowanie, np. bicie w określony sposób lub określonym narzędziem.

Uzależnienie i nadużywanie alkoholu lub narkotyków

Badania dowodzą, że większość sprawców przestępstw popełnionych przy użyciu przemocy, jest pod wpływem środków odurzających (np. narkotyków). Także wielu sprawców przemocy domowej krzywdząc swoich najbliższych, znajduje się pod wpływem alkoholu, osłabia on kontrolę własnych zachowań, zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności i niepowodzenia życiowe, zaburza ocenę sytuacji i może powodować błędną interpretację zachowań innych osób. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za popełnione czyny, mimo że sprawcy często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako usprawiedliwienie swojego zachowania. Warto jednak podkreślić, że nadużywanie alkoholu nie jest ani koniecznym, ani wystarczającym warunkiem stosowania przemocy. Obecny stan badań

⁶ *Sasał Hanna Dorota, Niebieskie karty. Przewodnik do procedury Policji wobec przemocy w rodzinie, Wyd. Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Warszawa 1998r., s. 25*

wskazuje na to, że nie ma związku przyczynowo-skutkowego między przemocą a alkoholem, ale można mówić o współwystępowaniu tych zjawisk.

Środowisko społeczne

Istotnym czynnikiem sprzyjającym występowaniu przemocy jest stres związany z aktualną sytuacją socjalno-ekonomiczną rodziny. Bezrobocie, problemy finansowe, mieszkaniowe czy zdrowotne, a także nawarstwianie się różnych problemów może wywoływać frustrację. To z kolei może sprzyjać pojawieniu się przemocy domowej. Osamotnienie rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej, izolacja, brak wsparcia z zewnątrz – osobistego lub instytucjonalnego – w sposób znaczący może wpływać na nasilenie zachowań związanych z przemocą.

6. Mechanizmy przemocy.

Syndrom wyuczonej bezradności

To bezradność, która pojawia się w wyniku nabytych doświadczeń. Zwykle osoba doznająca przemocy poszukuje pomocy dla siebie. Często jednak okazuje się, że działania mające ją ochronić, nie skutkują i nie przynoszą oczekiwanych przez nią efektów. Ofiara nabiera przekonania, że cokolwiek zrobi, to i tak nie zmieni to jej sytuacji. Ma poczucie, że jest krzywdzona, źle traktowana, że sprawca nie powinien tak postępować, że znęcanie się nad członkiem rodziny jest przestępstwem, jednak nie jest w stanie zmotywować się do działania.

Zjawisko prania mózgu

To mechanizm polegający na systematycznym, świadomym i celowym oddziaływaniu na człowieka w celu zmiany jego przekonań, postaw, uczuć, potrzeb. Działanie służące temu, aby ofiara przemocy w rodzinie funkcjonowała zgodnie z życzeniem sprawcy. Konsekwencjami „prania mózgu” są m. in. utrata poczucia własnej wartości oraz podporządkowanie się sprawcy. Metody stosowane w „praniu mózgu” to: izolacja, poniżanie i degradacja, monopolizacja uwagi, doprowadzenie do wyczerpania, wywoływanie lęku i depresji, naprzemiennosc kary i nagrody.

Zespół stresu pourazowego PTSD

To zaburzenia lękowe PTSD występują u ofiar napadów, gwałtów i innych traumatycznych wydarzeń, np. wojen, klęsk żywiołowych, wypadków drogowych. Dotyczą sytuacji, w których człowiek jest narażony na utratę zdrowia i życia. Nasilenie PTSD zależy od intensywności i czasu trwania traumy. Ponadto objawy PTSD są intensywniejsze u osób, które przeżyły traumę w wyniku aktywności człowieka (gwałt, przemoc domowa), niż u ofiar zjawisk naturalnych (powódź, huragan). Objawami PTSD są m. in. zaburzenia snu, drażliwość, wybuchy gniewu, złości, czujność, natarczywe wspomnienia, koszmary senne.

Proces wiktylizacji

Każdy „wchodząc” w związek z drugą osobą ma pewne wyobrażenia na temat swojego przyszłego życia, swojego małżeństwa, swojej rodziny. Akt przemocy burzy te wyobrażenia i wizję świata, partnera, siebie. Specjaliści nazywają to mianem burzenia utrwalonych przekonań. Osoba doznająca przemocy czuje rozpacz i ma poczucie krzywdy, często na tym etapie zaczyna szukać pomocy. Niestety zdarza się, że spotyka się z nieprawidłowymi reakcjami osób, z którymi dzieli się swoimi problemami i od których oczekuje pomocy i wsparcia. Takie zachowanie służb, które przejawia się bagatelizowaniem problemów czy obwinianiem ofiary nazywamy wtórnym zranieniem.

Syndrom sztokholmski.

Takim mianem określono mechanizm, który zaobserwowano u ofiar zamachu terrorystycznego w Sztokholmie. U osób przetrzymywanych przez terrorystów, a następnie uwolnionych przez policję pojawiły się reakcje, które większość obserwatorów uznała za irracjonalne. Otóż niedawni zakładnicy zaangażowali się w proces obrony swoich oprawców, zamiast żądać sprawiedliwości, czy nawet odwetu (co w tej sytuacji byłoby bardziej zrozumiałe). Jedną z ofiar tak związała się z terrorystą, iż zawarła z nim związek małżeński. W tej sytuacji można mówić o „patologicznej wdzięczności” za to, co zamachowiec mógł zrobić, a w rezultacie tego nie uczynił. Mógł zabić, a tego nie zrobił. Był panem ich życia i śmierci

i darował im to życie, więc tylko dzięki niemu żyją. Podobny mechanizm obronny pojawia się u ofiar przemocy domowej. Są one wdzięczne sprawcom za drobne przywileje, które jeszcze mają, za „miodowe miesiące”, za chwile spokoju i namiastkę uczucia, a czasem nawet za to, że żyją.

Mechanizm „psychologicznej pułapki”

Ofiara nie jest w stanie zrezygnować ze związku, w który tak dużo zainwestowała czasu, zapału, energii. Budzi zdziwienie fakt, że trwa ona w związku, który przynosi jej cierpienie, w którym jest upokarzana i nie respektuje się jej praw. Ciągłe żyje nadzieją, że będzie lepiej. Dlatego też inwestuje w ten związek. Obwiniając siebie za całe zło, wierzy, że jeśli bardziej się postara, to będzie lepiej. Ma poczucie, że zależy to właśnie od niej. Im więcej się stara i wkłada w to działanie więcej energii, tym trudniej jej zrezygnować. Im trudniejsza relacja, tym więcej starań ze strony ofiary, by ją poprawić, zmienić. Im więcej starań, tym trudniej powiedzieć: mam dość, zostawiam to.⁷

III. PODSTAWY PRAWNE PRZECIWDZIAŁANIA ZJAWISKU PRZEMOCY DOMOWEJ.

Należy nadmienić, że najważniejszym dokumentem w ustawodawstwie polskim, który był już przytaczany we wstępie niniejszego opracowania, ustanawiającym podstawowe prawa człowieka jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. z 1997r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.), a w szczególności Rozdział drugi pt. „Wolność, Prawa i Obowiązki człowieka i Obywatela” regulujący zasady zapewniające każdemu nietykalność osobistą i cielesną oraz stawia na ich straży władze publiczne. Konstytucja przyznaje każdemu prawo żądania od organów władzy publicznej szczególnej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

Podstawą prawną działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy stanowią następujące ustawy i akty prawne:

- 1) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024r. poz. 424 z późn. zm.),
- 2) Ustawa z dnia 12 marca 2014 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023r. poz. 901 z późn. zm.),
- 3) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024r. poz. 177 z późn. zm),
- 4) Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. 2023r. poz. 2809 z późn. zm.),
- 5) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023r. poz. 2151 ze zm.),
- 6) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.),
- 7) Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2022 r. poz. 1700 z późn. zm.),
- 8) Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2024r. poz. 917),
- 9) Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2024r. poz. 145),
- 10) Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024r. poz. 609 z późn. zm.),
- 11) Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2024r. poz. 17 z późn. zm.),
- 12) Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024r. poz. 37 z późn. zm.),
- 13) Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r. poz. 2119),
- 14) Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2022 r. poz. 1124 z późn. zm.),
- 15) Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2023 r. poz. 1610 z późn. zm.),
- 16) Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 z późn. zm.),
- 17) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870),

⁷ Michalska Katarzyna, Jaszczak-Kuźmińska Dorota, *ABC przeciwdziałania przemocy w rodzinie – diagnoza, interwencja, pomoc.* Wyd. Remedium, Warszawa 2014, s. 31

- 18) Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1161),
- 19) Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1165).

IV. CHARAKTERYSTYKA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE NA POZIOMIE OGÓLNOPOLSKIM .

Według informacji Biura Prewencji i Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji w 2023r. Policjanci wypełnili ogółem 62 170 formularzy Niebieskiej Karty - A. Liczba wypełnionych formularzy Niebieskiej Karty - A była o 0,99% większa w stosunku do 2022r. (61 645). W 2023r. na terenie kraju odnotowano 54 029 wypełnionych przez Policję formularzy wszczynających procedurę „Niebieskie Karty”, co stanowi 86,91% ogólnej liczby wypełnionych przez Policję w tym czasie formularzy Niebieska Karta – A.

W 2022r. formularzy wszczynających niniejsza procedurę było 52 569, zaś w roku 2021 – 53 985. Z powyższego wynika, że w 2023r. nastąpił wzrost liczby wypełnionych przez Policję formularzy wszczynających procedurę „Niebieskie Karty” w stosunku do 2022 roku (o 1 460).

Analiza danych statystycznych daje podstawę do stwierdzenia, że w 2023 roku największą grupę osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie stanowią kobiety (51 631 osób), co stanowiło 66,34% ogółu ofiar przemocy domowej. W dalszej kolejności pozostają osoby małoletnie 17 039 osób (21,89% ogółu) oraz mężczyźni 9 162 osób (11,77% ogółu). Przy czym odnotowano znaczny wzrost liczby osób doznających przemocy tj. małoletnich (o 6 057 osoby) w stosunku do 2022r. gdzie wykazano 10 982 osoby.

W kategorii mężczyzn, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową w 2023r. odnotowano liczbę 55 225. W 2022r. odnotowano ich 55 426, zaś w 2021r. 58 349.

Z powyższych danych wynika, że w 2023 roku dominującą grupą osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową są mężczyźni. Mężczyźni stanowią 87,64% ogółu tego rodzaju osób.

Kolejną w zakresie liczebności grupą są kobiety, które stanowią 12,05% ogólnej liczby osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową.

Z analizy danych statystycznych gromadzonych przez Policję wynika, że w 2023r. większość osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową, działała będąc pod wpływem alkoholu (30 261 osoby). Osoby te stanowią 48,02% ogólnej liczby osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc wobec osób bliskich (w 2023r. odnotowano 63 016 osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową). W 2023r. ogólna liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową będących pod wpływem alkoholu, spadła o 3,08% w stosunku do 2022r. (31 807)

Celem zapewnienia bezpieczeństwa dziecka, wobec którego istniało podejrzenie, że jest dotknięte przemocą domową w 2023r. Policja podjęła reakcję w postaci umieszczenia go w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W 2023r. odnotowano 611 takich przypadków na terenie całego kraju. W 2022r. sytuacji takich było 566.

V. DIAGNOZA PROBLEMÓW I ZASOBÓW GMINY DĄBROWA TARNOWSKA.

Diagnozę problemów społecznych występujących na terenie Miasta i Gminy Dąbrowa Tarnowska została sporządzona w oparciu o dane uzyskane w toku bieżącej działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Wsparcia Rodziny w Dąbrowie Tarnowskiej, a także w oparciu o otrzymane, na zasadzie współpracy i partnerstwa, informacje od instytucji współpracujących z tut. OPS tj.

- Prokuratury Rejonowej w Dąbrowie Tarnowskiej,
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Dąbrowie Tarnowskiej,
- Komendy Powiatowej Policji w Dąbrowie Tarnowskiej,
- Szkół Podstawowych w Gminie Dąbrowa Tarnowska,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespołu Interdyscyplinarnego w Dąbrowie Tarnowskiej,

- Fundacji im. Hetmana Tarnowskiego.

1. Charakterystyka Gminy Dąbrowa Tarnowska pod względem ilości mieszkańców, bezrobocia oraz osób korzystających ze wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej.

Gmina Dąbrowa Tarnowska położona jest w północno - wschodniej części województwa małopolskiego, na pograniczu Pogórza Karpackiego i Kotliny Sandomierskiej, w południowej części powiatu dąbrowskiego.

Gmina Dąbrowa Tarnowska graniczy z następującymi jednostkami administracyjnymi, wchodzącymi w skład powiatu dąbrowskiego:

- od strony zachodniej - z gminą Olesno,
- od strony północnej - z gminami Szczucin i Mędrzechów,
- od strony wschodniej - z gminą Radgoszcz,
- od strony południowej - z gminą Lisia Góra,
- od strony południowo-zachodniej - z gminą Żabno.

Rys. nr 1 – Mapa przedstawiająca zarys Gminy Dąbrowa Tarnowska⁸

Spółeczność gminy tworzą jej mieszkańcy i to oni stanowią potencjał demograficzny. Dane statystyczne z zakresu demografii dotyczące populacji mieszkańców gminy Dąbrowa Tarnowska, zawarte w poniższej tabeli ukazują wiele ciekawych informacji.

Tabela nr 1. Stan ludności Miasta i Gminy Dąbrowa Tarnowska w latach 2022-2023.

Stan ludności Miasta i Gminy Dąbrowa Tarnowska	2022 rok	2023 rok
		20 631

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za 2022r. i 2023r.

Według stanu na 31 grudnia 2022r. liczba ludności Gminy Dąbrowa Tarnowska wyniosła 20 631 osób, z czego 51 % stanowiły kobiety, a 49% mężczyźni. Liczba ludności gminy stanowi 35% ludności powiatu, 0,60% ludności województwa. Struktura ludności gminy przedstawiała się następująco: osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 19 %, osoby w wieku produkcyjnym 61%, a w wieku poprodukcyjnym 20%. W latach 2021-2022 liczba ludności spadła o 87 osób, co stanowi 0,42 %.⁹

Na dzień 31 grudnia 2023r. na terenie Gminy Dąbrowa Tarnowska zamieszkiwało 20 582 osób, z czego 50,83 % stanowiły kobiety, a 49,17 % stanowili mężczyźni. Liczba ludności gminy stanowiła 36,66 % ludności powiatu, 0,6 % ludności województwa małopolskiego. Gęstość zaludnienia w gminie wynosi 116 osób na km². Struktura ludności gminy przedstawiała się następująco: osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 18,62 %, osoby w wieku produkcyjnym 60,32 %, a w wieku poprodukcyjnym 21,04 %. W latach 2022-2023 liczba ludności spadła o 49 osób co stanowi 0,24 %.¹⁰

8 <https://dabrowatar.pl/gmina/solectwa/>

9 Ocena zasobów pomocy społecznej za 2022r.

10 Ocena zasobów pomocy społecznej za 2023r.

W „Słowniku socjologii i nauk społecznych” bezrobocie definiowane jest jako, cyt. „sytuacja, w której jednostka nie może sprzedać swojej siły roboczej na rynku, mimo iż chce to zrobić”.¹¹ Bezrobocie jest zjawiskiem, które dotyka szerokie kręgi społeczne i występuje na terenie całego kraju. Do niedawna aktywność zawodowa wiązała się ze stabilnym zatrudnieniem, bezpieczeństwem socjalnym i stabilizacją życiową. Obecnie sam fakt posiadania pracy nie gwarantuje takiego poczucia. Dla sporej liczby ludzi w wieku aktywności zawodowej udział w rynku pracy wiąże się ze stałym niepokojem, zagrożeniem ubóstwem czy brakiem pewności o przyszłość. Główny powodem jest coraz większy odsetek zatrudnienia na podstawie umowy zlecenie czy umowy o dzieło czyli tzw. umów śmieciowych.

Tabela nr 2. Bezrobocie w Powiecie Dąbrowa Tarnowska w latach 2022-2023.

INFORMACJA O BEZROBOCIU W POWIECIE DĄBROWSKIM - STAN NA LATA 2022 i 2023												
Wyszczególnienie 2022r.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Stan na koniec miesiąca	2200	2231	2180	2083	2056	1988	1978	1988	2064	2032	2034	2095
z tego kobiety	1253	1268	1250	1200	1205	1182	1163	1182	1179	1173	1168	1172
Wyszczególnienie 2023r.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Stan na koniec miesiąca	2227	2288	2212	2159	2123	2120	2165	2172	2131	2139	2174	2281
z tego kobiety	1226	1272	1241	1200	1171	1187	1243	1260	1207	1220	1226	1270

Źródło: <https://dabrowatarnowska.praca.gov.pl/poziom-i-struktura-bezrobocia>

Tabela nr 3. Liczba osób bezrobotnych z podziałem na płeć (poziom powiatu) w latach 2022-2023.

Osoby bezrobotne	2022r.	2023r.
Ogółem, w tym:	2 095	2 281
kobiety	1 172	1 270
mężczyźni	923	1 011

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za 2022r. i 2023r.

Według stanu na 31 grudnia 2022r. stopa bezrobocia dla powiatu wynosi 12,5%, dla województwa wynosi 4,5%. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie Dąbrowa Tarnowska wynosiła 37,2% w tym 54,1% stanowiły kobiety, 45,9% mężczyźni.

Według stanu na 31 grudnia 2023r. stopa bezrobocia dla powiatu wynosi 12,2% dla województwa wynosi 4,2%. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie Dąbrowa Tarnowska wynosiła 797 osób, w tym 427 osób stanowiły kobiety, natomiast 370 osób stanowili mężczyźni.

Tabela nr 4. Bezrobocie w Gminie Dąbrowa Tarnowska w latach 2022-2023.

Bezrobotni według podziału Gminy Dąbrowa Tarnowska												
Podział na miesiące	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2022 rok												
Dąbrowa Tarnowska - miasto	384	396	394	374	380	366	359	372	369	353	372	400
Dąbrowa Tarnowska - gmina	414	420	410	386	387	372	366	365	385	377	368	380
Razem	798	816	804	760	767	738	725	737	754	730	740	780
2023 rok												
Dąbrowa Tarnowska - miasto	427	432	411	398	393	404	400	397	387	383	390	401
Dąbrowa Tarnowska - gmina	405	412	406	391	390	379	386	394	382	366	374	396
Razem	832	844	817	789	783	783	786	791	769	749	764	797

Źródło: <https://dabrowatarnowska.praca.gov.pl/poziom-i-struktura-bezrobocia>

Na terenie Miasta i Gminy Dąbrowa Tarnowska bezrobocie jest jednym z podstawowych problemów społecznych. Przyczyny jego występowania są złożone, jednak zdecydowanie na poziom bezrobocia w gminie mają wpływ, m.in. zbyt mała liczba miejsc pracy na terenie całego powiatu, niskie wykształcenie mieszkańców i/lub niedostosowania wykształcenia do lokalnego rynku pracy. Nie bez znaczenia jest także sama niechęć do podjęcia pracy. Skutki bezrobocia są lawinowe i długotrwałe tzn. pociągają za sobą kolejne

¹¹ Słownik Socjologii i Nauk Społecznych, Gordon Marshall (red.), Warszawa PWN 2005

problemy społeczne. Bezrobocie wpływa nie tylko na funkcjonowanie jednostki i jej rodziny, która odczuwa izolację społeczną, dyskomfort psychiczny, a także pogorszenie standardu życia, ale niesie ze sobą konsekwencje dla całej społeczności Gminy Dąbrowa Tarnowska tj. przyczynia się do wzrostu kosztów świadczeń socjalnych oraz zwiększania się niepożądanych zjawisk społecznych (alkoholizm, rozpad rodziny, przemoc).

Tabela nr 5. Najczęstsze powody przyznawanie pomocy w latach 2022-2023.

Powód przyznania pomocy	2022r.		2023r.	
	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób
Ubóstwo	259	662	255	515
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym wielodzietność	69	373	56	298
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	31	86	33	100
Bezrobocie	149	347	138	328
Bezdomność	5	5	8	8
Niepełnosprawność	229	435	216	377
Długotrwała lub ciężka choroba	379	832	377	685
Alkoholizm	41	64	43	56
Przemoc	7	32	7	19
Trudności po opuszczeniu zakładu karnego	7	7	7	7
Zdarzenie losowe	0	0	5	8
Kłęska żywiołowa	0	0	7	12

Źródło: opracowanie na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Wsparcia Rodziny w Dąbrowie Tarnowskiej

Na podstawie powyższych danych liczbowych za 2022r. oraz za 2023r. można stwierdzić, że najczęstszymi powodami przyznania pomocy finansowej w kolejności od największej liczby korzystających rodzin było: długotrwała i ciężka choroba, ubóstwo oraz niepełnosprawność.

Nierówność lub nierówności społeczne prowadzą często do ubóstwa, które oznacza, że „Jednostka nie posiada dostatecznych zasobów do przeżycia i nie może zaspokoić swoich elementarnych potrzeb (jak żywność, mieszkanie, odzież)”.¹² Ustawa o pomocy społecznej nie zawiera w swojej treści wyjaśnienia pojęcia ubóstwa, jednak przyjęto, że za osoby dotknięte ubóstwem uważa się posiadanie dochodu uprawniającego do otrzymania pomocy społecznej. A zatem każda rodzina, w której dochód na osobę nie przekracza kryterium dochodowego 600zł oraz każda osoba samotnie gospodarująca, której dochód nie przekracza kryterium dochodowego 776zł, żyją w ubóstwie. Ubóstwo jest jednym z głównych powodów przyznawania pomocy. Jest wiele rodzin, którym brakuje środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych. Analizując dane przedstawione w niniejszym dokumencie dotyczące m. in. powodów udzielania pomocy społecznej rodzinom wynika, że u ponad połowy rodzin korzystających z pomocy społecznej jako powód jej udzielenia wskazuje się ubóstwo. Oznacza to, że rodziny te nie osiągają poziomu ustalonego kryterium dochodowego, które umożliwiłoby im zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych i życie na godnym poziomie. Jak wynika, z powyższych danych tendencja jest malejąca, jednakże wcale nie świadczy to o mniejszej liczbie osób wobec których świadczona jest pomoc społeczna. Niepełnosprawność i związana z tym najczęściej długotrwała lub ciężka choroba są zdecydowanie najczęstszymi powodami udzielania pomocy społecznej rodzinom korzystającym ze wsparcia z MOPSiWR w Dąbrowie Tarnowskiej. Analizując dane z lat 2022-2023 można zauważyć, że w odniesieniu do ogółu korzystających rodzin z pomocy społecznej wskaźnik procentowy rodzin wskazujących niepełnosprawność i/lub długotrwałą chorobę jako powód swojej złej sytuacji życiowej nieznacznie maleje.

Reasumując, mimo polepszenia sytuacji dochodowej w rodzinach dotąd „ubogich” nadal występują przesłanki do udzielenia pomocy społecznej takie jak np. bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, przemoc. Rodziny te korzystają ze wsparcia OPS choćby poprzez wsparcie w postaci

12 *Kompendium wiedzy socjologii, Alice Bremond, Jean-Francois Couet, Anne Davie, red. PWN 2006, str. 97*

asystenta rodziny, usług opiekuńczych i specjalistycznych, poradnictwa specjalistycznego czy pracy socjalnej. Ponadto, coraz większy odsetek rodzin, korzystających ze wsparcia OPS w formie pracy socjalnej posiada bardzo dobrą sytuację dochodową.

2. Skala zjawiska przemocy domowej w Gminie Dąbrowa Tarnowska.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. w art. 18 i 71 wskazuje, że instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej. Przepis art. 33 Konstytucji wskazuje ponadto, że kobieta i mężczyzna w Rzeczypospolitej Polskiej mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym, zaś zgodnie z art. 72 Konstytucji, Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka, a każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Nie budzi wątpliwości fakt, że zadaniem państwa, jest zatem ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony osób najbliższych. Rodziny dotknięte przemocą pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielania im szczególnej pomocy przy użyciu metod i narzędzi określonych w obecnie obowiązującym porządku prawnym. Człowiek jest istotą wolną, posiada swoją godność. Każdy więc akt wymierzony przeciw osobistej wolności człowieka jest rozumiany jako akt przemocy. Wymuszanie na człowieku czegoś, co pozostaje w sprzeczności z jego wolą, jest przemocą. Analiza statystyk dotyczących zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Dąbrowa Tarnowska ujawnia skalę ww. problemu.

2.1. Analiza zjawiska przemocy domowej na podstawie danych z Prokuratury Rejonowej w Dąbrowie Tarnowskiej.

Tabela 6 . Postępowania w sprawie popełnienia przestępstwa z art. 207 k.k. w latach 2022-2023.

	Ilość wszczętych postępowań w związku z art. 207 k.k.	Postępowania zakończone skierowaniem do Sądu	Postępowania zakończone umorzeniem postępowania	Wyroki skazujące	Wydane nakazy w sprawie opuszczenia lokalu mieszkalnego	Wydane zakazy zbliżania się do ofiar i zakaz kontaktowania się z ofiarą przemocy domowej
Okres 2022 - 2023	88	14	13	11	8	14

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Prokuratury Rejonowej w Dąbrowie Tarnowskiej

Na podstawie powyższych danych liczbowych można stwierdzić, że 16% wszczętych postępowań przez Prokuraturę zakończyło się skierowaniem do Sądu w celu dalszego postępowania, z których większość postępowań zostało zakończonych wyrokami skazującymi. Należy zaznaczyć, że zdecydowanie większość spraw skierowanych do sądu zostało zakończonych wyrokiem skazującym.

Polskie prawo ściga sprawców przestępstw przeciwko osobom bliskim. Zgodnie z art. 207 [Znęcanie się] – Kodeks karny, cyt.:

„§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1-2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 15.¹³

Przestępstwo znęcania się jest ścigane z urzędu. Oznacza to, że za każdym razem, kiedy organy ścigania dowiedzą się, że zostało popełnione, powinny prowadzić postępowanie karne.

Z badania ankietowego, przeprowadzonego na potrzeby opracowania niniejszego programu, na pytanie o powód braku reakcji na przemoc domową, 45% respondentów wskazało odpowiedź „obawiają się o swoje bezpieczeństwo”. Jako drugi powód 14% wskazało obawę o pogorszenie relacji sąsiedzkich, rodzinnych itp., jako trzeci powód, 11% podało brak zainteresowania się problemami innych osób. Respondenci wskazywali również brak wiedzy na temat postępowania w sytuacji wystąpienia przemocy (9%). Na podstawie powyższych wyników można stwierdzić, że w opinii respondentów osoby dotknięte problemem przemocy nie mają wystarczającego wsparcia instytucjonalnego i braku poczucia sprawczości. Ważne wydają się również postrzeganie braku reakcji na przemoc jako preferowanie postawy znieczulicy na problem przemocy, braku empatii i przedkładanie własnego interesu nad dobre relacje sąsiedzkie czy rodzinne. Jako istotny element programu należy wskazać edukację społeczności lokalnej na temat obowiązku reagowania na jakiegokolwiek przestępstwa. Zgodnie z art. 304 § 1 kodeksu postępowania karnego cyt. „Każdy, dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub Policję.”¹⁴ Wynika z tego, że nie tylko ofiara może złożyć zawiadomienie, ale jeśli jest się świadkiem jakiegokolwiek przestępstwa lub będąc w posiadaniu wiedzy o jego popełnieniu, należy reagować.

2.2. Analiza zjawiska przemocy domowej na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Dąbrowie Tarnowskiej.

Dane z 2023 roku w zakresie ilości założonych Niebieskich Kart, liczby osób doświadczających przemocy, liczby sprawców, jak również, liczby sprawców pod wpływem alkoholu z rozbiciem na płeć oraz nieletnich, przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7 . Niebieskie Karty z podziałem na płeć w 2023r.

	Liczba interwencji Policji związanych z przemocą domową	Liczba założonych Niebieskich Kart	Liczba osób doświadczających przemocy	Liczba sprawców przemocy	Liczba sprawców pod wpływem alkoholu
2023 rok	201	30	32 w tym: 30 – kobiety 2-mężczyźni, 0- nieletnich	30 w tym: 1-kobieta, 29-mężczyzn	22

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Dąbrowie Tarnowskiej

Z danych uzyskanych Zespołu Interdyscyplinarnego w Dąbrowie Tarnowskiej wynika, że w 2022r. funkcjonariusze policji założyli 31 Niebieskich Kart, co świadczy o śladowym spadku wszczętych procedur. Należy również zwrócić uwagę, że w 2023r. 73% sprawców przemocy domowej było pod wpływem alkoholu.

13 Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17 z późn. zm.)

14 Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 37 z późn. zm.)

2.3. Analiza zjawiska przemocy domowej na podstawie danych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Dąbrowie Tarnowskiej.

Tabela 8. Liczba sprawców przemocy biorących udział w programie korekcyjno-edukacyjnym z podziałem na płeć.

	Liczba sprawców przemocy zakwalifikowanych do programu korekcyjno - edukacyjnego		Liczba sprawców przemocy uczestniczących w programie korekcyjno -edukacyjnym		Liczba osób doznających przemocy, które brały udział w grupie wsparcia	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
2022 rok	0	9	0	7	0	0
Ogółem	9		7		0	
2023 rok	1	13	1	4	0	0
Ogółem	14		5		0	

Źródło: opracowanie na podstawie danych z PCPR w Dąbrowie Tarnowskiej

Na podstawie danych uzyskanych od Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Dąbrowie Tarnowskiej stwierdza się, że liczba sprawców przemocy zakwalifikowanych do programu korekcyjno-edukacyjnego w 2022r. wynosiła 9 i byli to mężczyźni, natomiast w 2023r. było 13 mężczyzn i 1 kobieta. W 2022r., 7 mężczyzn ukończyło program korekcyjno-edukacyjny, natomiast w 2023r. ww. program ukończyło 4 mężczyzn i 1 kobieta.

Na podstawie pozyskanych danych osoby doznające przemocy nie brały udziału w grupie wsparcia. Zaledwie 2 kobiety ofiary przemocy korzystały regularnie ze wsparcia w Punkcie Interwencji Kryzysowej. O powyższym może świadczyć w dalszym ciągu dominujące u osób doznających przemocy poczucie wstydu. Wskazana jest edukacja pod kątem przysługujących praw, a także o możliwości uzyskania wsparcia specjalistycznego.

2.4. Analiza zjawiska przemocy domowej na podstawie danych z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dąbrowie Tarnowskiej.

Tabela 9 . Liczba skierowań na leczenie odwykowe w latach 2022-2023r.

	Liczba złożonych wniosków o leczenie odwykowe	Liczba osób które zostały skierowane do Sądu	Liczba kobiet skierowanych do Sądu	Liczba mężczyzna skierowanych do Sądu	Liczba zgłoszeń ze względu na źródło
2022 rok	48	21	4	17	21- pracownik socjalny 20 – policjanci 6 – rodzinach 1- Prokuratura
2023 rok	37	23	1	22	11- pracownik socjalny 12 – policjanci 12– rodzinach 3- Prokuratura

Źródło: opracowanie na podstawie danych z GKRPA w Dąbrowie Tarnowskiej

Na podstawie danych liczbowych uzyskanych z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dąbrowie Tarnowskiej wynika że w 2022r. zostało złożonych 48 wniosków o leczenie odwykowe. Skierowano 21 osób do Sądu, w tym 4 kobiety i 17 mężczyzn. Źródłem zgłoszeń byli pracownik socjalny (21 zgłoszeń), rodzina (6 zgłoszeń), Komenda Powiatowa Policji (20 zgłoszeń), Prokuratura (1 zgłoszenie). W 2023r. do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dąbrowie Tarnowskiej złożono 37 wniosków o leczenie odwykowe, 23 osoby zostały skierowane do Sądu.

Powyższe dane liczbowe ujawniają istotne informacje, które mogą stanowić wskazówki do dalszej pracy z rodzinami z dominującym problemem alkoholizmu. Można zauważyć tendencje spadkową w kwestii złożonych wniosków o leczenie odwykowe, natomiast można zaobserwować tendencje wzrostową w skierowaniach wystosowanych do sądu. Co więcej, o połowę wzrosła liczba wniosków złożonych przez rodzinę osoby uzależnionej. Świadczyć to może o większej świadomości osób współuzależnionych. Powyższe motywuje do pracy z rodzinami z problemem alkoholowym w zakresie mobilizowania i uświadamiania przysługujących praw, a także możliwości uzyskania wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych, świadczonej na terenie Gminy Dąbrowa Tarnowska.

2.5. Analiza zjawiska przemocy domowej na podstawie danych z Zespołu Interdyscyplinarnego w Dąbrowie Tarnowskiej.

Tabela 10. Liczba formularzy „Niebieska Karta - A”, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego

	Liczba formularzy „Niebieska Karta”, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego	Liczba formularzy „Niebieska Karta” z podziałem na instytucje od których wpłynęły do Zespołu
2022 rok	38	31- policja 7 – prac. socjalnych
2023 rok	40	30- policja 8 – prac. socjalnych 2 – przedstawiciel oświaty

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Zespołu Interdyscyplinarnego w Dąbrowie Tarnowskiej

Na podstawie powyższych danych liczbowych można stwierdzić, że w przeważającej części procedury „Niebieskie Karty” zakładane są przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Dąbrowie Tarnowskiej, prawdopodobnie wynika to bezpośrednio z podejmowanych interwencji w miejscu zamieszkania. Co więcej, na podstawie powyższych danych statystycznych można stwierdzić wzrost liczby uzupełnianych formularzy „Niebieska Karta – A”.

Tabela 11. Liczba procedur „Niebieskie Karty”.

		2022 rok	2023 rok
Liczba prowadzonych procedur „Niebieskie Karty”		66	55
Osoby dotknięte przemocą domową	Liczba kobiet dotkniętych przemocą domową	23	30
	Liczba mężczyzn dotkniętych przemocą domową	7	5
	Liczba dzieci dotkniętych przemocą domową	7	12
Osoby stosujące przemoc domową	Liczba kobiet stosujących przemoc domową	4	3
	Liczba mężczyzn stosujących przemoc domową	26	30

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Zespołu Interdyscyplinarnego w Dąbrowie Tarnowskiej

To co również pokrywa się z danymi ogólnopolskimi to fakt, że najczęściej osobami co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie to kobiety, natomiast osobami, którzy najczęściej dopuszczają się przemocy wobec najbliższych to mężczyźni.

Tabela 12. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” i działaniami w ramach procedury.

	2022 rok	2023 rok
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	56	47
Liczba rodzin z dziećmi objętych procedurą „Niebieskie Karty”	28	23
Liczba dzieci w rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty”	56	46
Liczba dzieci dotkniętych przemocą domową objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”	11	14

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Zespołu Interdyscyplinarnego w Dąbrowie Tarnowskiej

Na podstawie poniższych danych można stwierdzić, że połowa rodzin objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” to rodziny z dziećmi. Niepokojące jest również narastająca liczba dzieci objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

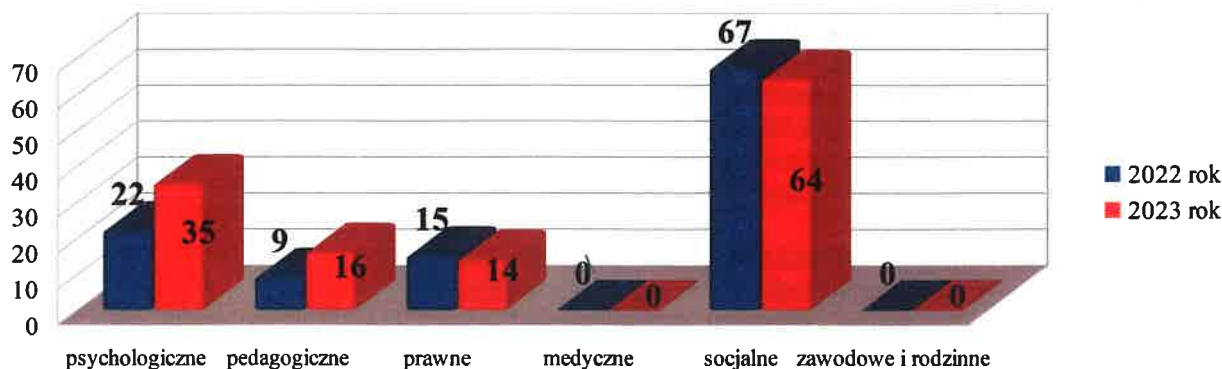
Tabela 13. Liczba formularzy „Niebieska Karta – A” założonych w 2022r. i 2023r. z podziałem na sołectwa

Lp.	Miejscowość	Liczba formularzy „Niebieskich Kart-A”		Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	
		2022 rok	2023 rok	2022 rok	2023 rok
1.	Brnik	2	3	1	2
2.	Dąbrowa Tarnowska	19	18	16	16
3.	Gruszów Mały	0	1	0	1
4.	Gruszów Wielki	5	1	2	1
5.	Laskówka Chorąska	0	4	0	3
6.	Lipiny	2	0	2	0
7.	Morzychna	2	2	2	2
8.	Nieczajna Dolna	0	2	0	2
9.	Nieczajna Górna	4	1	4	1
10.	Smęgorzów	2	6	2	4
11.	Sutków	0	0	0	0
12.	Szarwark	1	1	1	1
13.	Żelazówka	1	1	1	1
RAZEM		38	40	31	34

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Zespołu Interdyscyplinarnego w Dąbrowie Tarnowskiej.

Dane statystyczne ujęte w powyższej tabeli wskazują, że nieznacznie spada liczba formularzy „Niebieska Karta-A”, zaś w dalszym ciągu utrzymuje się tendencja do większej liczby uzupełnianych formularzy „Niebieska Karta” na terenie miasta Dąbrowa Tarnowska. W poszczególnych sołectwach liczba ww. kart utrzymuje się na podobnym poziomie.

Wykres nr 1. Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa (z podziałem na rodzaje wsparcia) w okresie 2022-2023.

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Zespołu Interdyscyplinarnego w Dąbrowie Tarnowskiej.

Powyższy wykres ujawnia interesujące dane na temat występujące w Gminie Dąbrowa Tarnowska zapotrzebowanie na poradnictwo specjalistyczne. Pomimo nieznacznego spadku osób korzystających ze wsparcia specjalistycznego w 2023r. w stosunku do roku poprzedniego, to można zaobserwować wzrost osób korzystających z konkretnego rodzaju wsparcia tj. psychologicznego oraz pedagogicznego. Co więcej, większe zapotrzebowanie na wsparcie pedagoga ma prawdopodobnie związek z rosnącą liczną wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w których osobami doznającymi przemocy są dzieci. Wskazana jest kontynuacja oferowanego wsparcia specjalistycznego.

MOPSiWR w Dąbrowie Tarnowskiej realizuje porozumienie o współpracy partnerskiej z Fundacją im. Hetmana Jana Tarnowskiego – projekt o tytule działania Centrum Wsparcia Pokrzywdzonych w ramach którego prowadzony jest Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Przystępstwem w Dąbrowie Tarnowskiej. W ramach ww. punktu, rodziny dotknięte problemem przemocy domowej otrzymywały fachową pomoc, m. in. wsparcie psychologiczne, prawne czy materialne. W 2023r. wsparciem objęto 13 rodzin z Gminy Dąbrowa Tarnowska, udzielono 60 konsultacji prawnych, 52 konsultacji psychologicznych, 2 konsultacje psychiatryczne. Wsparciem finansowym w postaci bonów objęto 5 rodzin, a dodatkowo 5 rodzinom dofinansowano czynsz.

2.6. Analiza zjawiska przemocy domowej na podstawie danych z placówek oświatowych w Gminie Dąbrowa Tarnowska

Na podstawie danych uzyskanych z placówek oświatowych z Gminy Dąbrowa Tarnowska, (szkół podstawowych, przedszkoli i żłobka) wynika, że w okresie 2022-2023 tylko dwie instytucje wszczęły procedurę „Niebieskie Karty” (2023r.), a jedna złożyła wniosek do sądu o wgląd w sytuację rodziny (2022r.)

Mimo świadomości występowania skali problemu przemocy domowej, powyższe dane świadczą o wciąż małym zaangażowaniu placówek oświatowych w kwestii wszczynania procedur „Niebieskie Karty” czy informowania Policji i/lub Prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Szereg programów profilaktycznych nie zastąpi realnej reakcji osób dorosłych na krzywdę dziecka. Wskazana jest w dalszym ciągu edukacja nauczycieli pod kątem wszczynania procedur NK, przesłanek do sporządzenia formularza NK, informowania sądu rodzinnego o trudnej sytuacji rodzinnej uczniów czy coraz częściej występujących przejawach demoralizacji wśród uczniów. W kontekście pomocy małoletnim dzieciom, niezwykle istotna jest systematyczna i trwała współpraca międzyinstytucjonalna.

a) Szkoły Podstawowe

Na podstawie danych uzyskanych ze szkół podstawowych z terenu Gminy Dąbrowa Tarnowska stwierdza się, że w większości szkół występują incydenty przemocy, agresji werbalnej i niewerbalnej wśród uczniów. Pojawiały się takie incydenty jak: przezywanie, skarżenie, aroganckie odzywanie się do dorosłych i rówieśników, wyśmiewanie. W szkole występowały zachowania impulsywne, agresja ta nacechowana jest dużym natężeniem emocjonalnym. Agresja werbalna występuje w postaci: wyzywania, obrażania, przezywania, ale bez fizycznego kontaktu (również na grupach komunikatorów).

W szkołach nie były zakładane „Niebieskie Karty” i nie składano wniosków do Sądu lub Policji dotyczących przemocy wśród uczniów. Jedna ze szkół w 2022r. złożyła wniosek do Sądu Rodzinnego w sprawie przemocy ucznia wobec koleżanki.

Wobec uczniów wykazujących symptomy przemocy podejmowano działania:

- rozmowy indywidualne,
- kontakty z rodzicami uczniów,
- rozmowy wychowawcy z klasą,
- spotkania pedagoga/psychologa z grupą uczniów/klasą,
- działania profilaktyczne, spotkania z policjantem,
- zajęcia integracyjne,
- zajęcia profilaktyczno-edukacyjne „Archipelag Skarbów”,
- warsztaty dla uczniów i rodziców z psychologiem z zewnątrz,
- warsztaty dla uczniów i rodziców „Cyberprzemoc”,
- innowacja pedagogiczna „Gramy Zmysłami”,

- rozmowy z wychowawcą, psychologiem, pedagogiem, pedagogiem specjalnym,
- zapewnienie indywidualnych spotkań terapeutycznych z psychologiem szkolnym,
- udział w prelekcjach profilaktycznych, warsztatach prowadzonych przez psychologa, pedagoga, pedagoga specjalnego,
- udział w godzinach wychowawczych,
- udział w prelekcjach profilaktycznych prowadzonych przez Policję,
- udział w konkursach profilaktycznych,
- udział w obchodach „dnia życzliwości”,
- profilaktyka – gazetki,
- rozmowa bezpośrednio po zaistniałym zachowaniu sprzecznym z przyjętymi zasadami,
- upomnienie ucznia, który poważnie naruszył normy i zasady panujące w szkole przez dyrektora szkoły,
- rozmowa z rodzicami uczniów dotycząca zaistniałej sytuacji.

Sytuacja uczniów, którzy przejawiają symptomy przemocy jest na bieżąco monitorowana. Wychowawcy klas zgłaszają sytuacje przemocowe wśród rówieśników. W razie konieczności są wzywani rodzince tych uczniów. Prowadzone są rozmowy wyjaśniające o charakterze wychowawczym z psychologiem i pedagogiem szkolnym. Ponadto na lekcjach wychowawczych często poruszany jest temat przemocy i agresji. Uczniowie zapoznawani są z procedurami dotyczącymi reagowania na występowanie przemocy, które obowiązują w szkole. Szkoły współpracują z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Dąbrowie Tarnowskiej, dzięki czemu nauczyciele brali udział w radach szkoleniowych dotyczących przemocy i zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży. Wychowawcy, psycholog i pedagodzy szkolni korzystają na zajęciach z materiałów dostępnych w ramach następujących programów profilaktycznych: Bezpieczna Szkoła, Stop przemocy. Dodatkowo podejmowano działania, które realizowane były zgodnie z procedurami.

Wszyscy nauczyciele i wychowawcy na bieżąco reagują na wszelkie przejawy zachowań agresywnych i trudnych. Przeprowadzają rozmowy, pogadanki oraz zajęcia w ramach godzin wychowawczych. Uczniowie, którzy wykazują trudne zachowania są kierowani na rozmowy z pedagogiem, psychologiem. Uczniowie wykazujący symptomy przemocy są kierowani do rozmów z pedagogami szkolnymi i dyrekcją. Wszelkie tego typu sytuacje rozwiązywane są we współpracy z wychowawcą, pedagogiem szkolnym, psychologiem. Za każdym razem informowani są o tych incydentach rodzice. W ciągu roku przeprowadzane są liczne rozmowy, zajęcia dotyczące przeciwdziałania agresji i przemocy. Pedagog szkolny i specjalny w celu zdobycia jak największej ilości informacji dotyczących ewentualnych przypadków stosowania przemocy w szkole czy rodzinie przeprowadza ankiety i pogadanki na ten temat. Do szkoły zapraszany jest policjant, który uświadamia uczniom konsekwencje stosowania przemocy. Podczas tych spotkań uczniowie mogą zadawać liczne pytania.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, szkoły posiadają procedury dotyczące reagowania na występowanie przemocy. Szkoły wykazywały że posiadają:

- opracowaną procedurę dotyczącą przemocy rówieśniczej,
- Szkolny System Interwencji, w tym także procedury dotyczące reagowania na występowanie przemocy,
- procedury dotyczące reagowania na występowanie przemocy,
- procedury reagowania w sytuacjach kryzysowych, dotyczących występowania przemocy wśród uczniów,
- programy profilaktyczne: „Bezpieczna szkoła”, „Stop przemocy”, „Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej”, Program „Myślę pozytywnie”, Program „NVC w edukacji”, „Archipelag Skarbów”, innowacja pedagogiczna „Czytamy z emocjami”.

Na bieżąco realizowany jest Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny.

b) Przedszkola i Żłobki

Na podstawie pozyskanych danych wynika, że w przedszkolach i żłobku nie występowały incydenty przemocy, agresji werbalnej i niewerbalnej wśród dzieci. W 2023r. dwa oddziały przedszkolne wszczęły

procedurę „Niebieskie Karty”. Nie były składane wnioski do Sądu lub Policji dotyczące przemocy wśród dzieci. W jednym przedszkolu podejmowano działania wobec ucznia wykazującego symptomy agresji, nastąpiła poprawa. Dziecko jest objęte pomocą psychologiczno-pedagogiczną. Prowadzone są rozmowy z rodzicami dziecka.

Przedszkola posiadają :

- „Procedurę bezpieczeństwa w przedszkolu”,
- procedury zapewnienia dzieciom bezpieczeństwa,
- procedury postępowania z dzieckiem sprawiającym trudności wychowawcze,
- „Procedurę postępowania z dzieckiem sprawiającym trudności wychowawcze i przejawiające agresję”,
- Procedurę Niebieska Karta w Przedszkolu,
- Procedury postępowania na wypadek zagrożeń zewnętrznych,
- Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem w Przedszkolu

W przedszkolach były realizowane programy:

- program profilaktyczny „Dobry Przedszkolak”,
- program profilaktyczny z zakresu przeciwdziałania pt „Przemoc, agresja, terroryzm”,
- zajęcia z wykorzystaniem Programu Pomysłownik Cyber -Zucha.

Żłobek posiada procedury dotyczące reagowania na występowanie przemocy. W żłobku nie były prowadzone programy profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Mimo dużej dostępności programów profilaktycznych, przemoc w środowisku szkolnym i rówieśniczym jest coraz częściej odnotowywana i jej skala rośnie. Szczególnie dostęp uczniów do urządzeń elektronicznych, użytkowanie kont w mediach społecznościowych niesie ryzyko szerzenia wśród uczniów postawy agresywnej. Nierzadko, za pomocą mediów dzieci wirtualnie wyzywają się i krytykują, tworzą grupy osób wykluczających pozostałych uczniów ze społeczności szkolnej. Opiekunowie dzieci często są nieświadomi skali problemu i dotyczy to zarówno sprawców nękania, jak i ofiar cyberprzemocy. Utrwalona, powtarzająca się cyberprzemoc, niesie wielofalowe skutki na przyszłość.

Skutków cyberbullyingu jest wiele, wśród nich są m. in. poniżenie i upokorzenie, lęk, smutek, poczucie osamotnienia, rozpacz, bezradność, zaburzenia depresyjne. Dzieci będące ofiarami nękania w internecie przejawiają zaburzenia psychiczne, które mogą stanowić realne zagrożenie dla ich zdrowia i życia. Wirtualne zachowania przemocowe niosą też skutki dla cyfrowych agresorów. Brak reakcji ze strony dorosłych może powodować u nich utrwalanie się agresywnych zachowań, obniżanie poczucia odpowiedzialności za własne działania, a także kształtowanie się aspołecznej postawy.

Szansą na ochronę uczniów przed skutkami cyberprzemocy w głównej mierze jest edukacja profilaktyczna rodziców, opiekunów, wychowawców i nauczycieli dzieci pod kątem obserwacji zachowań dziecka, rozmów na temat świadomego i odpowiedzialnego korzystania z urządzeń elektronicznych i sieci internetowej, a w razie potrzeby reagowanie i udzielanie dzieciom niezbędnej pomocy i wsparcia.

W dalszym ciągu wskazana jest edukacja dzieci na tematy związane z przeciwdziałaniem przemocy, reagowaniem na sytuacje przemocowe. Ponadto wskazana jest edukacja dzieci pod kątem zgłaszania osobom dorosłym wszelkich incydentów przemocy szkolnej i domowej, wskazanie osób do których można zwrócić się po pomoc. Ponadto niezwykle istotne w powyższym procesie edukacyjnym dzieci i nauczycieli jest rozwijanie u uczniów umiejętności empatii i uwrażliwianie na krzywdę drugiej osoby. Zmiana postawy świadka przemocy z obojętnej w aktywną. Na podstawie danych statystycznych, istotnym wydaje się również edukacja dzieci pod kątem prawnym i budowanie świadomości ponoszenia konsekwencji za stosowanie przemocy rówieśniczej, odpowiedzialności za dopuszczanie się ww. zachowania.

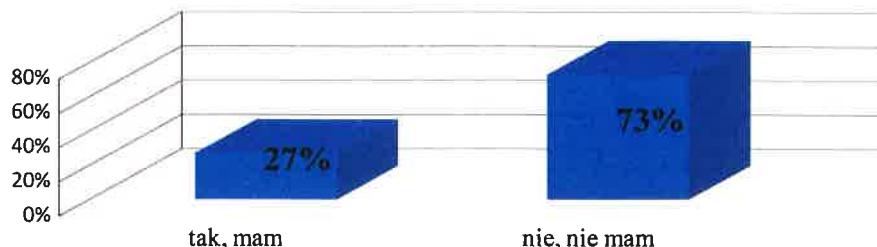
2.7. Analiza wyników badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028.

Pracownicy socjalni MOPSiWR w Dąbrowie Tarnowskiej przeprowadzili wśród mieszkańców Gminy Dąbrowa Tarnowska badanie ankietowe celem uzupełnienia wiedzy na temat zjawiska przemocy domowej,

a także analizy problemów przemocy domowej w środowisku lokalnym takich m. in. postaw wychowawczych, postaw - stereotypów dotyczących przemocy domowej, świadomości dotyczących osób i instytucji, do których należy się zgłosić w przypadku wystąpienia zachowań przemocowych i podmiotów udzielających pomocy, jak również analizy zapotrzebowania na formy pomocy.

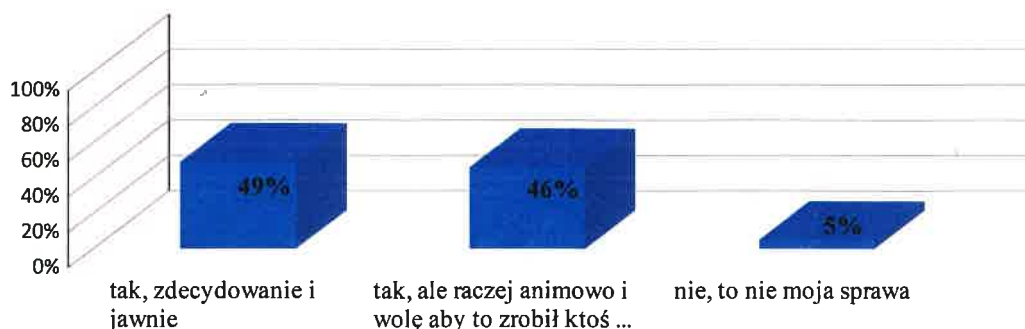
1. Czy osoba badana ma wiedzę o występowaniu przemocy domowej w najbliższym otoczeniu (rodzina, znajomi, sąsiedztwo)?

Źródło: Analiza wyników badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028.

Na pytanie „Czy osoba badana ma wiedzę o występowaniu przemocy domowej w najbliższym otoczeniu (rodzina, znajomi, sąsiedztwo)?”, 73% respondentów odpowiedziało, że nie posiada takiej wiedzy, zaś 27% jest świadoma występowania przemocy domowej.

2. Czy osoba badana zareagowała lub byłaby w stanie zareagować, gdyby sytuacja przemocy domowej miała miejsce w najbliższym otoczeniu?

Źródło: Analiza wyników badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028.

Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że 49% respondentów potrafi lub potrafiłaby w sposób zdecydowany jawny zareagować na przemoc domową. Niewiele mniej osób bo 46% respondentów opowiedziało się za reakcją na przemoc domową jednakże w sposób anonimowy. Tylko 5 % respondentów odpowiedziało, że nie zareagowałoby na przemoc domową. Z badania ankietowego wynika, że to mężczyźni (61,76%) częściej reagują lub zareagowaliby w sposób jawny na przemoc domową, anonimowo zareagowałoby 32,35 % ankietowanych mężczyzn, a 2 % nie podjęłoby działania. Sposób reakcji kobiet jest odmienny: 53,05% kobiet odpowiedziało się za anonimową reakcją, a 42,45% za jawną. 4,5% kobiet nie zareagowałoby na przemoc domową w swoim najbliższym otoczeniu.

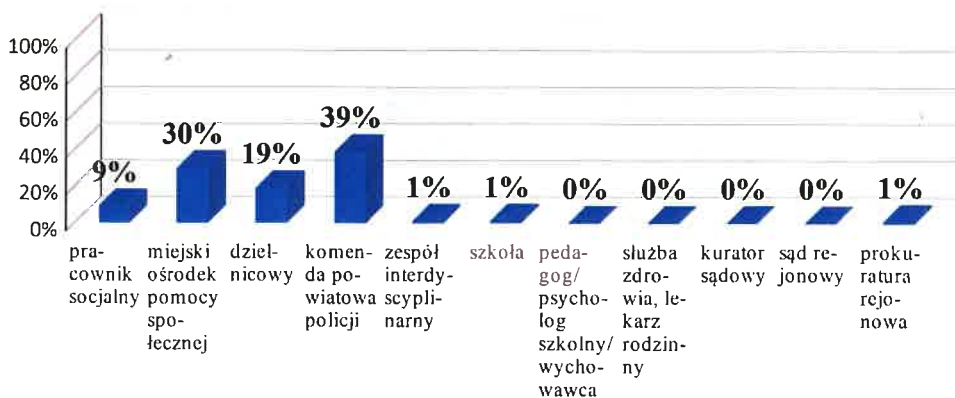
3. Czy osoba badana ma wiedzę na temat instytucji wsparcia na terenie miasta adresowanych do osób doświadczających przemocy domowej?

Źródło: Analiza wyników badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028.

Jak wynika z odpowiedzi, zdecydowana większość respondentów (71%) posiada wiedzę na temat instytucji adresowanych do osób doświadczających przemocy domowej. 19% respondentów posiada wiedzę na temat ww. instytucji ale nie posiada wiedzy gdzie się znajdują, a 10% respondentów w ogóle nie posiada wiedzy na temat instytucji wsparcia. Powyższe ujawnia konieczność dalszej edukacji mieszkańców Gminy Dąbrowa Tarnowska na temat instytucji wsparcia, które udzielają pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej.

4. Do której z poniższych instytucji lub osób zgłosiłby się Pan/zgłosiłaby się Pani w sytuacji związanej z przemocą domową?

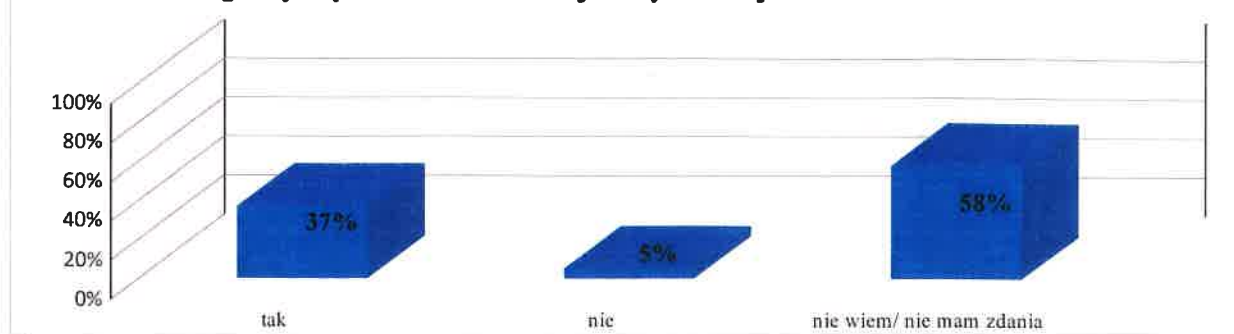

Źródło: Analiza wyników badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028.

W sytuacji przemocy domowej, 39% respondentów zgłosiłoby się w pierwszej kolejności do komendy powiatowej policji, a 30% do miejskiego ośrodka pomocy społecznej. Jednocześnie w 19% zgłosiłoby powyższe do dzielnicowego (19%), a także do pracownika socjalnego (9%). Z analizy danych wynika, iż do dzielnicowego zgłosiłoby się 32,35% mężczyzn i kobiet 12,12%, zaś w przypadku zgłoszenia się do pracownika socjalnego, kobiety zdecydowanie częściej wybierały powyższe rozwiązanie tj. w 10,61% a wśród mężczyzn 5,88% respondentów.

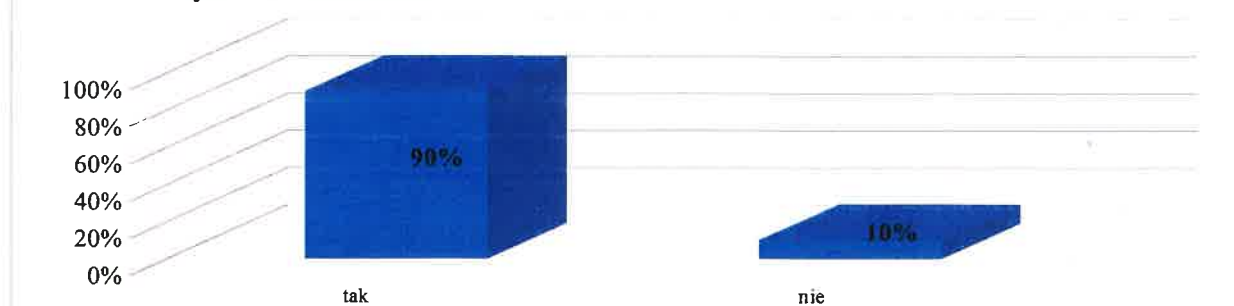
5. Czy Pana/Pani zdaniem oferta działań wobec osób doznających przemocy domowej na terenie gminy Dąbrowa Tarnowska jest wystarczająca?

Źródło: Analiza wyników badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028.

Wśród ankietowanych 37% uznało działania wobec osób doznających przemocy domowej na terenie Gminy Dąbrowa Tarnowska jako wystarczające, a 5 % zauważa deficyt działań pomocowych. Na uwagę zasługuje fakt, że aż 58% badanych nie posiada wiedzy na powyższe zagadnienie. Wskazane jest szerzenie wiedzy na temat instytucji oferujących pomoc osobom doznającym przemocy, m. in. prowadzenie akcji promujących, dystrybucja ulotek informacyjnych i profilaktyczno-edukacyjnych.

6. Czy Pana/Pani zdaniem zjawisko przemocy domowej występuje w gminie Dąbrowa Tarnowska?

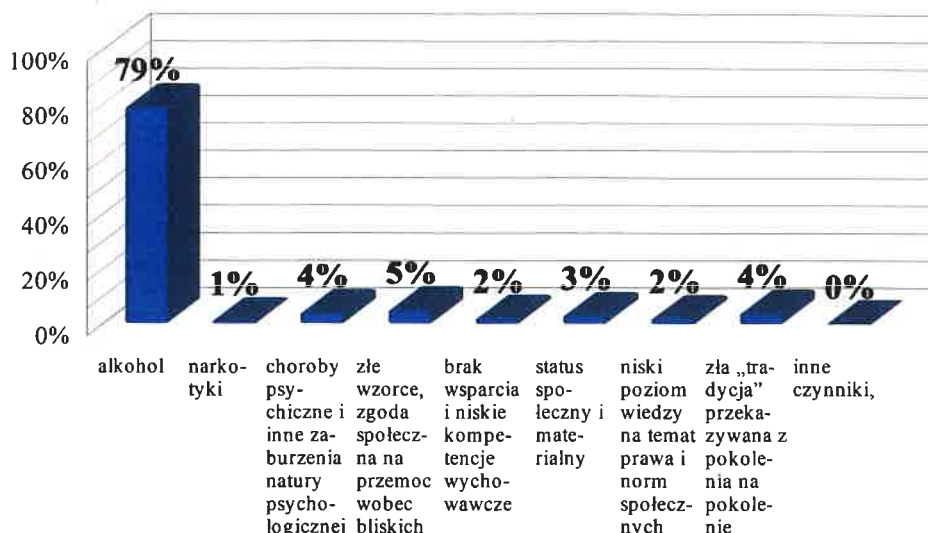

Źródło: Analiza wyników badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028.

W opinii ankietowanych, aż 90% badanych stwierdziło, że w Gminie Dąbrowa Tarnowska występuje zjawisko przemocy. W związku z powyższym wskazane jest szerzenie wśród mieszkańców gminy wiedzy na temat zjawiska przemocy i jej przeciwdziałanie, a także społecznego obowiązku reagowania w przypadku bycia świadkiem lub posiadania wiedzy na temat występowania przemocy.

7. Co Pana/Pani zdaniem jest głównym powodem występowania przemocy domowej?

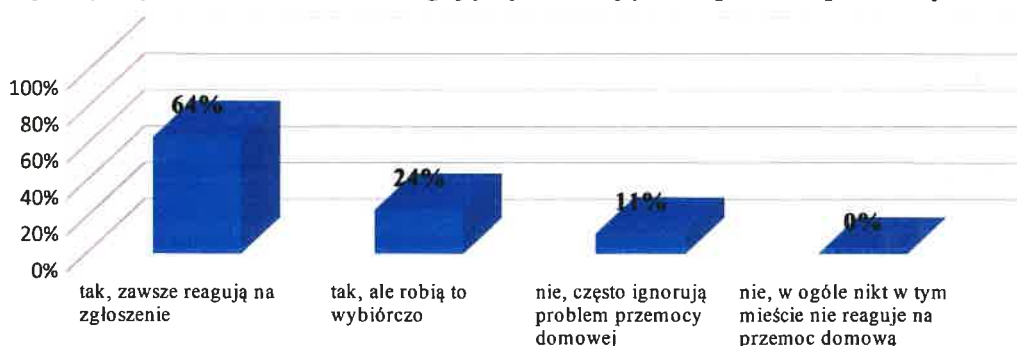

Źródło: Analiza wyników badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028.

Jako powód występowania przemocy, zarówno badane kobiety jak i badani mężczyźni zdecydowanie najczęściej (79% badanych) wskazywali alkohol. Jako następne powody podkreślano kolejno: złe wzorce, zgoda społeczna na przemoc wobec bliskich (5%), choroby psychiczne i inne zaburzenia psychologiczne (4%), zła „tradycja” przekazywana z pokolenia na pokolenie (4%), status społeczny i materialny (3%), brak wsparcia i niskie kompetencje wychowawcze (2%), niski poziom wiedzy na temat prawa i norm społecznych (2%) i narkotyki (1%).

Na podstawie wyniku badania można stwierdzić postrzeganie przez ankietowanych zjawiska przemocy jako współistniejące z występującym problemem alkoholizmu. Ważne wydaje się zatem prowadzenie działań profilaktyczno-edukacyjnych, szerzenie wiedzy na temat oferty pomocy dla osób współuzależnionych i uzależnionych sprawców przemocy.

8. Czy Pana/Pani zdaniem służby pomocowe (policja, pomoc społeczna, służba zdrowia itp.) na terenie gminy Dąbrowa Tarnowska reagują wystarczająco na problem przemocy domowej?

Źródło: Analiza wyników badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028.

Na pytanie o reakcję służb pomocowych na problem przemocy domowej, 64% badanych pozytywnie oceniło działanie ww. służb. Wśród ankietowanych, 24% odczuwa pomocowe działanie służb jako wybiórcze, a 11% badanych sądzi, iż problem przemocy jest często ignorowany. Na podstawie powyższego zauważa się konieczność prowadzenia działań edukacyjno-profilaktycznych oraz budowanie wśród mieszkańców gminy poczucia zaufania do służb pomocowych.

9. Jak Pan/Pani ocenia swoją wiedzę na temat zjawiska przemocy?

Źródło: Analiza wyników badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028.

W badaniu 66% respondentów dobrze oceniło swój poziom wiedzy na temat zjawiska przemocy i podkreśliła umiejętność reagowania na problem. Spora część ankietowanych (20%) wykazała zainteresowanie tematyką przemocy. 10% respondentów, mimo świadomości występowania zjawiska przemocy, nie wykazało zainteresowania poszerzeniem wiedzy w ww. kwestii.

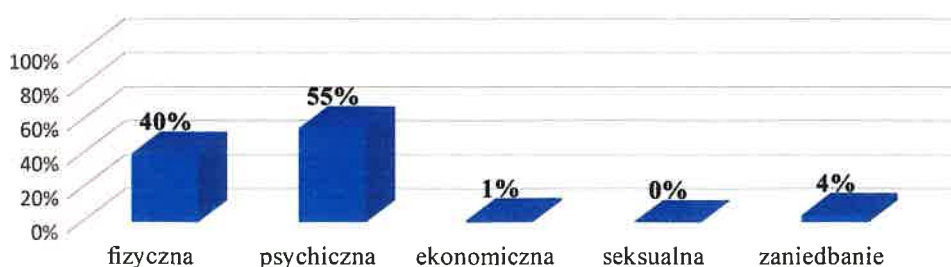
10. Kto Pana/Pani zdaniem najczęściej stosuje przemoc?

Źródło: Analiza wyników badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028.

W opinii 67% wszystkich respondentów, osobami najczęściej stosującymi przemoc są mężczyźni, z czego odpowiedź taką udzieliło 69,70% badanych kobiet i 61,76% badanych mężczyzn. Kobiety jako sprawców przemocy wskazało 3,30% kobiet i 8,82% mężczyzn, zaś rodziców częściej wskazywały kobiety (6,60%) niż mężczyźni (2,94%). W przeciwieństwie do mężczyzn, kobiety częściej w odpowiedziach wskazywały małżonków jako sprawców przemocy niż partnerów.

11. Która z form przemocy Pana/Pani zdaniem stosowana jest najczęściej w rodzinie?

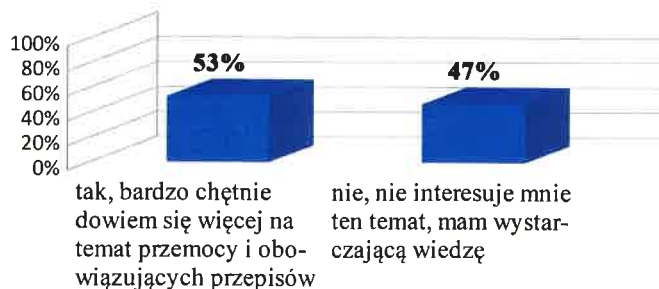

Źródło: Analiza wyników badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028.

Respondenci za najczęstsze formy przemocy wskazują przemoc psychiczną (55%) i fizyczną (40%). Zarówno kobiety, jak i mężczyźni zdecydowanie częściej wskazywali przemoc psychiczną. Tylko 4% badanych postrzega zaniedbanie jako najczęściej stosowaną formę przemocy, a 1% badanych ujawniło problem przemocy ekonomicznej.

12. Czy Pan/Pani jest zainteresowany/na poszerzeniem swojej wiedzy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej poprzez udział w wykładach, spotkaniach, warsztatach organizowanych bezpłatnie przez instytucje na terenie miasta?

Źródło: Analiza wyników badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028.

Z analizy badania wynika, iż 53% respondentów jest zainteresowanych poszerzeniem swojej wiedzy na tematy związane przeciwdziałaniem przemocy domowej. Wśród ankietowanych kobiet, 57,58% ujawniło zainteresowanie udziałem w zakresie zwiększenia poziomu wiedzy o tematyce przemocy. Wśród ankietowanych mężczyzn można zauważyć odwrotną tendencję. Brak zainteresowania tematem zaznaczyło 55,88% badanych mężczyzn. Na podstawie badań można stwierdzić dalszą potrzebę edukacji mieszkańców Gminy Dąbrowa Tarnowska na temat przeciwdziałania przemocy.

13. Czy ma Pan/Pani wiedzę na temat procedury "Niebieskie Karty" i działań z nią związanych?

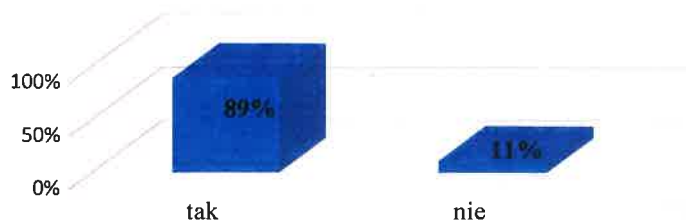

Źródło: Analiza wyników badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028.

Z analizy danych ankietowych wynika, iż 37% ankietowanych posiada aktualne informacje wiedzy na temat procedury „Niebieskie Karty” i działań z nią związanych, a 55% respondentów posiada niepełną wiedzę w zakresie ww. procedury. Powyższy wynik może być rezultatem dotychczas prowadzonych działań edukacyjnych lecz również może świadczyć o występowaniu przemocy domowej w najbliższym otoczeniu ankietowanych i zapoznaniu się przy tym z procedurą „Niebieskie Karty”.

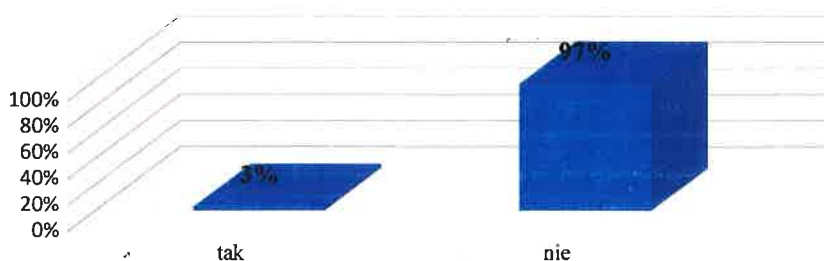
14. Czy wie Pan/Pani, że osoby dotknięte problemem przemocy domowej mogą skorzystać z pomocy w MOPSiWR w Dąbrowie Tarnowskiej?

Źródło: Analiza wyników badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028.

Na podstawie wyników badania można stwierdzić pozytywny rezultat działań dotychczas prowadzonych przez tut. ośrodek pomocy społecznej. Nie mniej jednak zauważa się konieczność dalszej kontynuacji działań mających na celu rozpowszechnianie wiedzy, działań edukacyjnych, profilaktycznych i promujących działalność MOPSiWR w Dąbrowie Tarnowskiej w zakresie czynności pomocowych skierowanych do osób dotkniętych przemocą domową.

15. Czy korzystał/a Pan/Pani lub ktoś z Pana/Pani rodziny z pomocy instytucji, organizacji ze względu na wystąpienie przemocy w rodzinie?

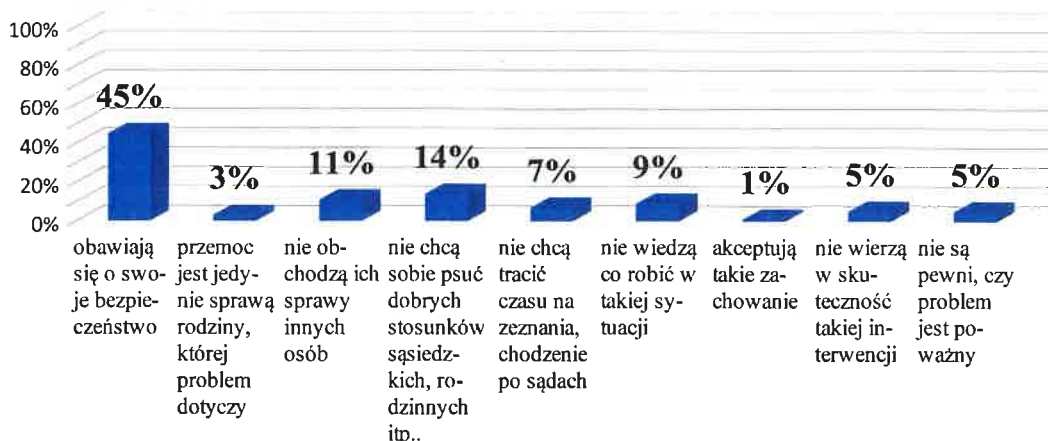

Źródło: Analiza wyników badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028.

Wśród respondentów zaledwie 3% osób skorzystało z pomocy instytucji, organizacji ze względu na wystąpienie przemocy w rodzinie, a 97% osób nie korzystało z ww. form pomocy. Mężczyźni częściej niż kobiety skorzystali ze wsparcia instytucji pomocowych tj. 5,88% ankietowanych mężczyzn.

16. Dlaczego Pana/Pani zdaniem niektóre osoby w ogóle nie reagują na przypadki przemocy domowej?

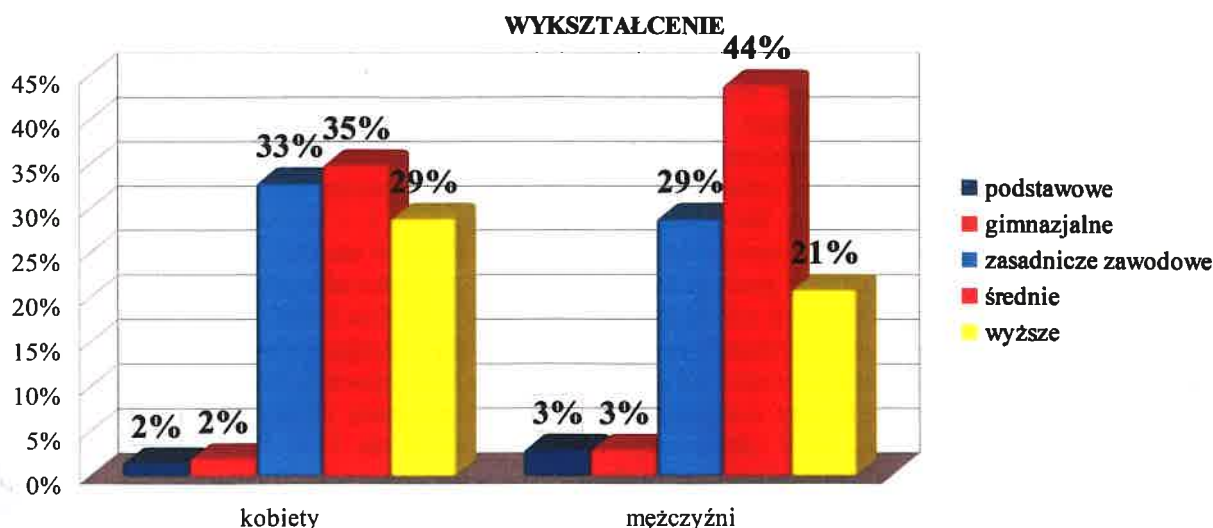
Źródło: Analiza wyników badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028.

Na pytanie o powód braku reakcji na przemoc domową, 45% respondentów wskazało odpowiedź „obawiają się o swoje bezpieczeństwo”. Jako drugi powód 14% wskazało obawę o pogorszenie relacji sąsiedzkich, rodzinnych itp., jako trzeci powód, 11% podało brak zainteresowania się problemami innych osób. Respondenci wskazywali również brak wiedzy na temat postępowania w sytuacji wystąpienia przemocy (9%). Na podstawie powyższych wyników można stwierdzić, że w opinii respondentów osoby dotknięte problemem przemocy nie mają wystarczającego wsparcia instytucjonalnego i poczucia sprawczości. Ważne wydają się również postrzeganie braku reakcji na przemoc jako preferowanie postawy znieczulicy na problem przemocy, braku empatii i przedkładanie własnego interesu nad dobre relacje sąsiedzkie czy rodzinne. Brak poczucia bezpieczeństwa wskazało 51,52% ankietowanych kobiet i 32,35% mężczyzn. Badani mężczyźni w większym stopniu niż kobiety wskazywali jako powód braku reakcji na przemoc niezainteresowanie sytuacją innych (17,65%), a kobiety zaś częściej podkreślały jako powód obawę o pogorszenie relacji w sąsiedztwie czy w rodzinie (15,14%).

METRYKA

W badaniu wzięło udział 100 mieszkańców gminy Dąbrowa Tarnowska, w tym 66 kobiet i 34 mężczyzn.

Wykres nr 2. Liczba uczestników badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028 z podziałem na wykształcenie.

Źródło: Analiza wyników badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028.

Tabela nr 14. Liczba uczestników badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028 z podziałem na wiek.

Wiek	lp. kobiet	lp. mężczyzn
poniżej 20 lat	0	1
20-25	2	2
26-35	7	5
36-45	12	9
46-55	15	7
56-65	9	3
Powyżej 65 lat	21	7

Źródło: Analiza wyników badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028.

VI. OCENA SYTUACJI ZWIĄZANEJ ZE ZJAWISKIEM PRZEMOCY DOMOWEJ

Zjawisko przemocy domowej obok problematyki uzależnień wymaga podjęcia szczególnych działań profilaktycznych. Działania te muszą być skierowane do ogółu populacji, ale przede wszystkim do osób bezpośrednio dotkniętych problemem przemocy. Podobnie jak w latach ubiegłych działalność profilaktyczna, a także diagnostyczna i interwencyjna realizowana była między innymi w ramach zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Wsparcia Rodziny w Dąbrowie Tarnowskiej, Zespołu Interdyscyplinarnego w Dąbrowie Tarnowskiej, Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uwikłanych w Przemoc Domową, Komendy Powiatowej Policji w Dąbrowie Tarnowskiej oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dąbrowie Tarnowskiej.

Wiele ofiar działa nieświadomie, na podstawie stereotypów, schematów myślowych, powielanych z pokolenia na pokolenie, należą do nich: chęć zachowania pozorów dobrej rodziny, wstyd przed rodziną i sąsiadami, przekonanie, że tak ma być, wyniesione z domu rodzinnego przekonanie, że można sobie z tym poradzić we własnym zakresie brak wiary w pomoc ludzi i instytucji, obawa przed wzrostem przemocy, jako kary za jej ujawnienie, obawa przed pozostaniem bez środków do życia, po ujawnieniu faktu przemocy.

Zachowania ofiar bywają często niezrozumiałe, zniechęcają do pomagania im. Pocięszającym jest jednak fakt, iż o przemocy domowej mówi się coraz częściej.

Powstaje wiele kampanii społecznych przeciw przemocy nagłaśniających to zjawisko poprzez organizowanie konferencji na temat zjawiska przemocy domowej czy organizowania spotkań z osobami doznającymi przemocy. Działania podejmuje się również wobec osób stosujących przemoc. Celem zabiegów terapeutycznych jest w tym przypadku uświadomienie negatywnych konsekwencji dotychczasowego

postępowania i dla dobra funkcjonowania rodziny nakłonienie sprawcy przemocy do zmiany zachowania. Nowelizacja ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej umożliwiła Zespołowi Interdyscyplinarnemu kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym. Ponadto do udziału w Programie może dobrowolnie zgłosić się osoba stosująca przemoc domową, w przypadku wykazywania motywacji do zmiany niekorzystnych zachowań. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, Zespół Interdyscyplinarny zobowiązany jest do złożenia zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń, cyt. „*Kto uporczywie nie stosuje się do obowiązków określonych w art. 4 ust. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny*”.¹⁵

Z analizy przedstawionych danych należy przypuszczać, że rzeczywista liczba osób i rodzin dotkniętych przemocą jest znacznie wyższa niż wskazują na to statystyki. Osoby doznające przemocy często przez wiele lat ukrywają swój problem, dlatego trudno jest określić dokładną skalę zjawiska przemocy. Gmina Dąbrowa Tarnowska podejmuje działania, aby skutecznie przeciwdziałać przemocy domowej, zarówno w zakresie rozpoznawania, zapobiegania, jak i efektywnego radzenia sobie z nią i jej skutkami. Wskazana jest kontynuacja działań takich jak profilaktyka czy edukacja.

Przemoc dotyka nie tylko tych, którzy bezpośrednio jej doznają. Dzieci wychowywane w rodzinie, w której jeden z rodziców stosuje przemoc wobec drugiego rodzica, nie mają zaspokojonej podstawowej potrzeby psychologicznej, jaką jest potrzeba bezpieczeństwa. Przeżywają też wiele negatywnych uczuć: lęk, wstyd, poczucie winy. To sprawia, że często występują u nich zaburzenia emocjonalne i zaburzenia zachowania. Część dzieci, zwłaszcza chłopców, identyfikuje się ze sprawcą i zaczyna się zachowywać agresywnie wobec innych ludzi -zarówno rówieśników jak i dorosłych. W taki sposób krąg osób, pośrednio dotkniętych skutkami przemocy w rodzinie, rozszerza się na osoby obce. Dorosli, którzy jako dzieci doświadczali przemocy w rodzinie, często mają trudności z funkcjonowaniem w roli rodzica, a to sprawia, że ich dzieci mogą mieć problemy. Tak, więc krąg osób pośrednio dotkniętych przemocą rozszerza się też na następne pokolenia. Nawet, jeśli dziecko nie dozna żadnego obrażenia fizycznego, a jest świadkiem przemocy, ma to ogromny wpływ na jego słabą psychikę i uznawane jest w świetle obowiązujących przepisów za osobę doznającą przemocy domowej. W zależności od tego, w jakim wieku i przez jak długi okres dziecko było świadkiem przemocy, wywiera to znaczny wpływ na sferę emocjonalną, behawioralną, i poznawczą.

VII. PREZENTACJA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

Na podstawie przedstawionej diagnozy zasobów i problemów, w tym dogłębnej analizy zjawiska przemocy domowej, tworzy się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających przemocy domowej na lata 2024-2028 dla Gminy Dąbrowa Tarnowska, którego celem jest efektywne przeciwdziałanie przemocy domowej oraz zmniejszanie jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym.

Program zawiera zasady działania, cel strategiczny i cele szczegółowe, wymienia realizatorów i adresatów Programu, instytucje i organizacje współpracujące. Cele, działania i zadania Programu będą podlegać ewaluacji i odpowiadać na potrzeby mieszkańców Gminy Dąbrowy Tarnowskiej, w zakresie przeciwdziałania występowania zjawiska przemocy domowej. Program ma istotne znaczenie dla realizacji celów polityki społecznej w skali lokalnej.

1. Zasady działania programu.

W zakresie udzielania pomocy osobom doznającym przemocy, stosującym przemoc oraz w celu podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej niniejszy Program oparty został na zasadach:

- wzajemnej współpracy i współdziałania organów władzy publicznej, organizacji pozarządowych i kościołów, a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do

¹⁵ Ustawa z dnia 20 maja 1971r. Kodeks wykroczeń (Dz.U. z 2023r. poz. 2119)

inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowania przemocy i jej negatywnych następstw,

- jawności działań organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności osoby,
- szczególnej ochrony dzieci, z zachowaniem ich prawa do wychowania się w rodzinie, poprzez udzielenie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.

2. Adresaci programu.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028 skierowany jest przede wszystkim do: osób doznających przemocy domowej, (w tym: dzieci, współmałżonków, partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), osób stosujących przemoc domową, świadków przemocy, społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych przemocą domową, przedstawicieli władz lokalnych, przedstawicieli służb, instytucji i organizacji pozarządowych, realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, przedstawicieli instytucji służb pracujących z dziećmi, policji, wymiaru sprawiedliwości, służby zdrowia, mieszkańców Gminy Dąbrowa Tarnowska, którzy w życiu prywatnym lub zawodowym stykają się z problemem przemocy.

3. Zasoby Gminy Dąbrowa Tarnowska w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz wsparcia osób i rodzin uwikłanych w przemoc domową.

a) Zasoby osobowe

W zakresie realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Osób Doznających Przemocy na lata 2024-2028, Gmina Dąbrowa Tarnowska dysponuje kadrą zawodową zajmującą się problemem przemocy domowej, do których należą m. in.:

- specjalista terapii uzależnień,
- psycholodzy i pedagodzy prowadzący zajęcia o charakterze profilaktycznym, socjoterapeutycznym oraz opiekuńczo – wychowawczym,
- funkcjonariusze policji, (m. in. dzielnicowi),
- kuratorzy zawodowi oraz społeczni,
- konsultant Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uwikłanych w Przemoc Domową,
- pracownicy socjalni,
- asystenci rodziny,
- lekarze pierwszego kontaktu,
- pielęgniarki środowiskowe i szkolne,
- członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w Dąbrowie Tarnowskiej,
- konsultanci i specjaliści działający w Punkcie Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przemocą Domową.

b) Zasoby nieosobowe

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej i Wsparcia Rodziny w Dąbrowie Tarnowskiej została opracowana procedura na podstawie której, osobom doznającym przemocy domowej zapewnia się możliwość pobytu w pokojach hostelowych działających w strukturach MOPSiWR. Zadaniem Hostelu jest zagwarantowanie tymczasowego, całodobowego schronienia osobom, lub rodzinom znajdujących się w sytuacji kryzysowej. Zapewnia bezpieczne schronienie i domowe warunki z zapleczem sanitarnym oraz socjalno-bytowym.

c) zasoby instytucjonalne

Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028 oraz obszary ich działania przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 15. Zasoby instytucjonalne Gminy Dąbrowa Tarnowska

Lp.	ZASOBY INSTYTUCJONALNE	OBSZAR DZIAŁANIA
1.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i Wsparcia Rodziny w Dąbrowie Tarnowskiej	<ul style="list-style-type: none">- wczesna diagnoza,- wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”,- współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym w Dąbrowie Tarnowskim,- udział w pracach grup diagnostyczno-pomocowych,- udzielania wsparcia finansowego, rzeczowego oraz poradnictwa specjalistycznego,- monitoring rodzin objętych procedurą NK.
2.	Zespół Interdyscyplinarny w Dąbrowie Tarnowskiej	<ul style="list-style-type: none">- opracowanie diagnozy rodziny i indywidualnego planu pomocy osobie doświadczającej przemocy uwzględniając: bezpieczeństwo, potrzeby, cele, metody oraz czas pomocy,- opracowywanie planu działania,- powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych w związku z procedurą NK,- kierowanie sprawców przemocy domowej do udziału w zajęciach korekcyjno – edukacyjnych,- współpraca z MOPSiWR w Dąbrowie Tarnowskiej.
3.	Punkt Konsultacyjny dla Osób Uwikłanych w Przemoc Domową przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej i Wsparcia Rodziny w Dąbrowie Tarnowskiej	<ul style="list-style-type: none">- poradnictwo i wsparcie dla osób doznających przemocy oraz członków ich rodzin,- rozmowy edukacyjne ze sprawcami przemocy ,- udział w pracach grup diagnostyczno-pomocowych,
4.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dąbrowie Tarnowskiej	<ul style="list-style-type: none">- wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”,- współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym,- udział w pracach grup diagnostyczno-pomocowych,- kierowanie na badania przez biegłych,- motywowanie oraz zobowiązanie osób z problemem alkoholowym do podjęcia leczenia odwykowego,- kierowanie wniosków do Sądu o przymusowe leczenie odwykowe.
5.	Komenda Powiatowa Policji w Dąbrowie Tarnowskiej	<ul style="list-style-type: none">- interwencje domowe,- wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”,- współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym,- udział w pracach grup diagnostyczno-pomocowych,- udzielanie informacji o możliwości uzyskania wsparcia- zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy,- monitoring rodzin objętych procedurą NK.
6.	Prokuratura Rejonowa w Dąbrowie Tarnowskiej	<ul style="list-style-type: none">- współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym,- kierowanie spraw do Sądu,- stosowanie przez prokuratora oraz występowanie do sądu o zastosowanie wobec osoby stosującej przemoc domową środków zapobiegawczych, w szczególności w przedmiocie dozoru policji z zakazem kontaktowania z osobą dotkniętą przemocą domową, a także nakazania opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z osobą najbliższą, ewentualnie tymczasowego aresztowania,- występowanie do Sądu o zastosowanie wobec osób stosujących przemoc domową środków karnych lub probacyjnych polegających na obowiązku powstrzymywania się od przebywania w określonych miejscach, kontaktowania się lub zbliżania do pokrzywdzonego, opuszczenia przez sprawcę lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym
7.	Sąd Rejonowy	<ul style="list-style-type: none">-współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym - udział kuratorów sądowych w pracach grup diagnostyczno-

	w Dąbrowie Tarnowskiej	pomocowych, - kierowanie sprawców przemocy domowej do udziału w zajęciach korekcyjno – edukacyjnych, - wydanie wyroków skazujących dla sprawców przemocy
8.	Organizacje pozarządowe	- udział członka organizacji pozarządowej w posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego, - powoływanie członka organizacji pozarządowej do udziału w pracach grup diagnostyczno-pomocowych, - zgłaszanie sytuacji występowania zjawiska przemocy.
9.	System oświaty	- wczesna diagnoza, - wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”, - powoływanie przedstawiciela oświaty do udziału w pracach grup diagnostyczno-pomocowych, - realizowanie programów w zakresie profilaktyki i prewencji przemocy, - podejmowanie działań o charakterze edukacyjno - informacyjnym z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej,
10.	Służba zdrowia (lekarze rodzinni, pielęgniarki szkolne i środowiskowe)	- wczesna diagnoza, - wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”, - powoływanie przedstawiciela służby zdrowia do udziału w pracach grup diagnostyczno-pomocowych,- - przeprowadzenie badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie.

Źródło: opracowanie własne

4. Analiza SWOT.

Analiza SWOT cieszy się opinią najbardziej popularnej techniki analitycznej, wprost niezbędnej w porządkowaniu informacji w danej tematyce. Zastosowanie analizy SWOT przy konstruowaniu strategii pozwoli na oszacowanie mocnych i słabych stron gminnego systemu odpowiedzialnego za realizowanie polityki społecznej, jak również pozwala na określenie szans i zagrożeń jakie stoją przed tym systemem.

Nazwa analizy SWOT wywodzi się od pierwszych liter czynników klasyfikujących a mianowicie:

- S – Strengths – mocne strony, wszystko to, co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obiektu,
- W - Weaknesses – słabe strony; wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego obiektu;
- O – Opportunities – szanse, wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu szansę korzystnej zmiany;
- T – Threats – zagrożenia; wszystko to, co stwarza dla analizowanego obiektu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

By móc zaprojektować skuteczne cele i kierunki działań w zdiagnozowanych obszarach strategicznych koniecznym jest posłużenie się analizą SWOT. Dostrzeżenie mocnych i słabych stron Gminy Dąbrowa Tarnowska oraz wskazanie na zewnętrzne uwarunkowania i procesy, które mogą wpływać na funkcjonowanie gminy tj. szanse i zagrożenia, pozwalają precyzyjniej określić cele programu. Przeprowadzona diagnoza występowania zjawiska przemocy domowej w Gminie Dąbrowa Tarnowska pozwoliła na sporządzenie analizy SWOT.

Tabela nr 16 - Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonowanie na terenie gminy pokojów hostelowych działających w strukturach MOPSiWR. • realizacja programu korekcyjno – edukacyjnego, • obecność służb zapewniających bezpieczeństwo: 	<ul style="list-style-type: none"> • trudność w odizolowaniu sprawców od ofiar, • przesadnie zbiurokratyzowane procedury,

<p>Komenda Powiatowa Policji w Dąbrowie Tarnowskiej, lokalizacja Sąd Rejonowego i Prokuratury Rejonowej na terenie gminy,</p> <ul style="list-style-type: none">• współpraca międzyinstytucjonalna,• edukacja społeczna w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej (warsztaty, prelekcje, pogadanki i inne spotkania),• prowadzenie grup wsparcia (dla osób doznających przemocy domowej),• bliskie położenie Tarnowa, jako większego ośrodka miejskiego,• gotowość do współdziałania z sąsiednimi gminami,• wysoki poziom edukacyjny, dobrze wyposażone placówki oświatowe, dostęp do wiedzy,• posiadanie przez gminę programów działań w sferze społecznej: profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, wspierania rodziny, osób starszych, niepełnosprawnych, realizacja programów osłonowych,• aktywne działania władz gminy w rozwiązywaniu problemów społecznych, podejmowanie wielu inicjatyw i programów profilaktycznych,• działanie na terenie gminy instytucji ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów społecznych, tj. Zespołu Interdyscyplinarnego (pomoc dla osób zagrożonych przemocą lub doznających przemocy domowej, działalność edukacyjno - profilaktyczna, kampanie informacyjne, promocja),• działanie na terenie gminy prowadzone przez Gminą Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (problem ludzi uzależnionych, działalność profilaktyczna, edukacyjna, aktywny udział w grupach diagnostyczno-pomocowych)• wysoko wykwalifikowana i kompetentna, podnosząca swoje umiejętności kadra,• fachowe, powszechne i bezpłatne poradnictwo specjalistyczne (doradztwo prawne, psychologiczne, pedagogiczne, socjalne, rodzinne, terapeutyczne).• współpraca z organizacją pozarządową, udzielającą wsparcia osobom poszkodowanym przestępstwem.	<ul style="list-style-type: none">• w dalszym ciągu zbyt niska świadomość społeczna w obszarze problematyki przemocy domowej,• uleganie stereotypom w kwestii korzystania z poradnictwa specjalistycznego,• poczucie wstydu wśród osób doznających przemocy,• zaniżona statystyka w przedmiocie wstępowania zjawiska przemocy na terenie gminy,• zanikające więzi międzyludzkich, rozpad więzi rodzinnych (separacje, rozwody, emigracja zarobkowa)• znieczulica na problemy innych osób,• mała świadomość mieszkańców gminy na temat obowiązku reagowania w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa,• brak nawyków korzystania z rodzinnego poradnictwa specjalistycznego,• niedostateczna ilość specjalistów tj. psychiatry, psychoterapeuci,• zbyt mała aktywność w zakresie udziału w grupach wsparcia,• duże obciążenie członków grup diagnostyczno-pomocowych (pracowników socjalnych, dzielnicowych) ilością realizowanych zadań,• brak programu psychologiczno-terapeutycznego,
<p style="text-align: center;">SZANSE</p>	<p style="text-align: center;">ZAGROŻENIA</p>
<ul style="list-style-type: none">• wzrost jakości usług świadczonych przez podmioty realizujące zadania pomocy społecznej,• regulacje prawne zastrzegające środki karne w stosunku do osób stosujących przemoc domową,• promowanie właściwych metod wychowawczych wolnych od przemocy, z podkreśleniem podmiotowości dziecka,• szerzenie kampanii informacyjnych na temat podmiotów udzielających pomocy osobom poszkodowanym przestępstwem,• świadomość konieczności prowadzenia działań profilaktycznych,	<ul style="list-style-type: none">• posługiwanie się procedurą „Niebieskie Karty” w konfliktach,• stygmatyzacja osób z rodzin dysfunkcyjnych przez środowisko lokalne• niechęć ujawniania przemocy przez osoby doznające przemocy domowej,• brak reakcji osób będących świadkami przemocy,• brak zasobów i środków finansowych osób doznających przemocy domowej do samodzielnego funkcjonowania bez osoby stosującej przemoc,• zaburzenia i choroby psychiczne zarówno u osób doświadczających przemocy, jak również sprawców przemocy,• wysoki odsetek osób uzależnionych od alkoholu i substancji psychoaktywnych wśród

	osób stosujących przemoc domową, <ul style="list-style-type: none">• postępująca degradacja wartości rodziny oraz postępujący zanik wzorców wychowawczych, osłabienie więzi rodzinnych i społecznych,• negatywne ukazywanie pracy pomocy społecznej przez media.
--	---

Źródło: opracowanie własne.

VIII. CEL GŁÓWNY, CELE SZCZEGÓŁOWE, KIERUNKI DZIAŁAŃ, WSKAŹNIKI PROGRAMU.

Fundamentalnym celem Programu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej oraz udzielenie wsparcia dla ofiar przemocy domowej w Gminie Dąbrowa Tarnowska.

Na podstawie lokalnej diagnozy zjawiska przemocy domowej na obszarze Gminy Dąbrowa Tarnowska wraz z wskazaniem zasobów instytucjonalnych zdefiniowano cel główny i cele szczegółowe. Warto podkreślić, że cele są spójne z obowiązującym od stycznia 2024 roku Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030. Poniżej zostały one przedstawione w formie tabelarycznej.

Celem głównym Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2028 jest „Zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej oraz udzielenie wsparcia osobom doznającym przemocy domowej w Gminie Dąbrowa Tarnowska”.

Ww. cel zostanie osiągnięty poprzez:

- działania profilaktyczne oraz edukacyjne w obszarze rozwiązywania problemów związanych ze zjawiskiem przemocy domowej,
- zapewnienie ochrony i bezpieczeństwa, a także podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc,
- podniesienie skuteczności pomocy osobom doznającym przemocy,
- podniesienie poziomu wiedzy społeczności Gminy Dąbrowa Tarnowska,

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej, w tym realizacji celów ustawowych oraz celów wskazanych w Programie, określono cztery podstawowe obszary zawierające kierunki działań oraz sprecyzowano oddziaływania wobec różnych grup odbiorców:

- a) **działania profilaktyczne** - kierowane do mieszkańców Gminy Dąbrowa Tarnowska, w tym także do osób zajmujących się zawodowo wspieraniem osób potrzebujących,
- b) **działania interwencyjne**: opiekuńcze i terapeutyczne dla osób doznających przemocy domowej oraz pouczające i izolujące dla osób stosujących przemoc domową,
- c) **działania wspierające**: pedagogiczne, psychologiczne, terapeutyczne i prawne dla osób doświadczających przemocy domowej,
- d) **działania informacyjno - edukacyjne**: kierowane do osób doznających przemocy domowej, ich rodzin, sprawców przemocy domowej oraz mieszkańców Gminy Dąbrowa Tarnowska.

Podejmowane przez Zespół Interdyscyplinarny / Grupy diagnostyczno- pomocowe działania mają na celu:

- zwiększenie zasięgu działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej na terenie Gminy Dąbrowa Tarnowska,
- zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową, powstrzymywanie sprawców przemocy domowej od zachowań agresywnych i społecznie nieakceptowalnych,
- podnoszenie poziomu kompetencji zawodowych pracowników realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej,
- dalsza współpraca służb działających w sferze przemocy w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Pomaganie rodzinom, w których dochodzi do przemocy domowej jest procesem, który składa się z następujących etapów:

- a) **Rozpoznanie przemocy domowej**- wszelkie zaobserwowane jej przejawy bądź podejrzenie przejawów wymagają indywidualnego rozpatrzenia, celem podjęcia działań przynoszących pozytywne rezultaty.
- b) **Diagnoza wstępna** – rozeznanie sytuacji jakie bezpośrednio niebezpieczeństwo zagraża ofiarom, czy potrzebna jest natychmiastowa izolacja, kto może i powinien zareagować.
- c) **Interwencja** - działanie w celu zatrzymania przemocy podejmowane nie tylko przez policję, ale także przez inne instytucje.
- d) **Diagnoza szczegółowa** - dokładne rozeznanie sytuacji rodziny, jej potrzeb, rozmiarów i przyczyn przemocy domowej, a także deficytów i zasobów.
- e) **Opracowanie planu pomocy** – uwzględnienie w planie wszelkich działań, które mogą wpłynąć na zmianę funkcjonowania rodziny oraz na trwałą zmianę zachowania sprawcy przemocy i jego postawę wobec ofiar – plan pomocy jest sporządzony z osobami zainteresowanymi i akceptowany przez nie.
- f) **Realizacja planu pomocy** - przy wychodzeniu z sytuacji przemocy domowej, często trwającej wiele lat, niezbędne jest zaplanowanie kolejnych kroków na miarę coraz większych możliwości ofiary, przechodząc do coraz trudniejszych zadań, aby wzrastała wiara w możliwość uporania się z problemem.
- g) **Monitorowanie** na bieżąco realizacji planu i wprowadzenie w razie potrzeby zmian prowadzących do bardziej skutecznego działania.

Procedura „Niebieskie Karty”

Każda osoba poszkodowana ma prawo do uzyskania pomocy, w tym wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” w sytuacji gdy jest dotknięta przemocą. Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą nie wymaga jej zgody. Formularz „Niebieska Karta” opisuje sytuacje osób/rodzin, w których dochodzi do przemocy domowej, a także działania podejmowane na rzecz osób doznających przemocy. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje w przypadku powzięcia, w toku prowadzenia czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy domowej.

Formularz „Niebieska Karta-A” może być wypełniony przez: funkcjonariusza policji, pracownika socjalnego, lekarza, pielęgniarkę, położną, ratownika medycznego, pedagoga, wychowawcę, asystenta rodziny. Po wypełnieniu, „Niebieska Karta” jest przekazywana do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Dąbrowie Tarnowskiej z siedzibą w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej i Wsparcia Rodziny w Dąbrowie Tarnowskiej, ul. Kościuszki 15a. Przewodniczący powołuje uchwałą grupę diagnostyczno-pomocową w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy domowej. Wszczynając procedurę „Niebieskie Karty” podejmuje się działania interwencyjne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa każdej osobie dotkniętej przemocą domową.

Tabela nr 17- Cele szczegółowe Programu na lata 2024-2028

Cele	Nazwa i opis celu	Kierunki działań	Realizator	Wskaźnik programu	Termin wykonania
2024 rok					
CEL 1	Podniesienie kwalifikacji służb pracujących z osobami uwikłanymi w przemoc	- szkolenie podnoszące poziom kompetencji w zakresie rozwiązywania problemów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	ZI	- liczba szkoleń - liczba uczestników	II półrocze 2024r.
CEL 2	Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy	- prelekcja w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej organizowana w szkole podstawowej	SP KPP MOPSiWR	- liczba spotkań - liczba uczestników	II półrocze 2024r.
CEL 3	Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w obszarze przyczyn i skutków przemocy oraz integrowanie i koordynowanie działań w ww. zakresie.	- prowadzenie gablot informacyjnych dotyczących problematyki przeciwdziałania przemocy domowej	MOPSiWR	- liczba gablot informacyjnych	na bieżąco w 2024r.
		- kampania informacyjna na stronie internetowej MOPSiWR nt. podmiotów udzielających pomocy osobom poszkodowanym przestępstwem	MOPSiWR ZI	- liczba zrealizowanych kampanii	II półrocze 2024r.
CEL 4	Wzmocnienie pomocy osobom doznającym przemocy	- konsultacje i poradnictwo udzielane w ramach Punktu Konsultacyjnego	MOPSiWR PK	- liczba udzielonych porad - liczba osób korzystających ze wsparcia	na bieżąco w 2024r.
CEL 5	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy	- spotkanie z rodzicami/lub dziećmi i młodzieżą dotyczącego profilaktyki uzależnień i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy	GKRPA ZI MOPSiWR	- liczba spotkań - liczba uczestników	raz w 2024r.
CEL 6	Diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym	- regularne posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego	ZI	- liczba posiedzeń ZI	IX 2024r. XI 2024r.
2025 rok					
CEL 1	Współpraca między organami samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowymi na danym terenie, w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły	- prelekcja oraz dystrybucja ulotek w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej organizowana podczas kursu przedmałżeńskiego	MOPSiWR ZI Parafia Rzymsko-Katolickie na terenie	- liczba prelekcji - liczba uczestników	I półrocze 2025r.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024-2028

	lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmażeńskich		Gminy Dąbrowa Tarnowska		
CEL 2	Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową	- warsztaty edukacyjne dla rodziców w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych	MOPSiWR ZI	- liczba spotkań - liczba uczestników	I półrocze 2025r.
CEL 3	Edukacja dzieci i młodzież w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy	- prelekcja w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, cyberprzemocy oraz przemocy rówieśniczej organizowana w szkole podstawowej	SP KPP MOPSiWR	- liczba spotkań - liczba uczestników	II półrocze 2025r.
CEL 4	Podniesienie kwalifikacji służb pracujących z osobami uwikłanymi w przemoc	- szkolenie podnoszące poziom kompetencji w zakresie rozwiązywania problemów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	Prac. socjalni MOPSiWR	- liczba szkoleń - liczba uczestników	raz w 2025r.
CEL 5	Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w obszarze przyczyn i skutków przemocy oraz integrowanie i koordynowanie działań w ww. zakresie	- prowadzenie gablot informacyjnych dotyczących problematyki przeciwdziałania przemocy domowej	MOPSiWR	- liczba gablot informacyjnych	na bieżąco w 2025r.
		- promowanie i prezentacja działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i działalności MOPSiWR	MOPSiWR ZI	- liczba zrealizowanych działań - liczba rozpropagowanych materiałów promocyjnych	raz w 2025r.
		- rozprawienie ulotek w tematyce przemocy w środowisku lokalnym	MOPSiWR	- liczba zrealizowanych działań - liczba rozpropagowanych materiałów promocyjnych	I półrocze 2025r.
		- prowadzenie spotkań z seniorami jako potencjalnymi osobami pokrzywdzonymi przestępstwem	KPP MOPSiWR	- liczba spotkań - liczba uczestników	II półrocze 2025r.
CEL 6	Wzmocnienie pomocy osobom doznającym przemocy	- konsultacje i poradnictwo udzielane w ramach Punktu Konsultacyjnego	MOPSiWR PK	- liczba udzielonych porad - liczba osób	na bieżąco w 2025r.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024-2028

				korzystających ze wsparcia	
CEL 7	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy	- spotkanie z rodzicami/lub dziećmi i młodzieżą dotyczącego profilaktyki uzależnień i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy	GKRPA ZI	- liczba spotkań - liczba uczestników	raz w 2025r.
CEL 8	Diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym	- regularne posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego	ZI	- liczba posiedzeń ZI	I, III, V, VII, IX, XI 2025r.
2026 rok					
CEL 1	Współpraca między organami samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowymi na danym terenie, w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmałżeńskich	- prelekcja oraz dystrybucja ulotek w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej organizowana podczas kursu przedmałżeńskiego	MOPSiWR ZI Parafia Rzymsko-Katolickie na terenie Gminy Dąbrowa Tarnowska	- liczba prelekcji - liczba uczestników	I półrocze 2026r.
CEL 2	Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową	- prelekcja skierowana do rodziców na temat właściwych metod wychowawczych, wolnych od przemocy	MOPSiWR ZI	- liczba spotkań - liczba uczestników	I półrocze 2026r.
CEL 3	Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy	- prelekcja w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej organizowana w szkole podstawowej	SP KPP MOPSiWR	- liczba prelekcji - liczba uczestników	II półrocze 2026r.
CEL 4	Podniesienie kwalifikacji służb pracujących z osobami uwięzłymi w przemoc	- szkolenie podnoszące poziom kompetencji w zakresie rozwiązywania problemów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	Pracownicy socjalni MOPSiWR	- liczba szkoleń - liczba uczestników	raz w 2026r.
		- prowadzenie gablot informacyjnych dotyczących problematyki przeciwdziałania przemocy domowej	MOPSiWR	- liczba gablot informacyjnych	na bieżąco w 2026r.
		- promowanie i prezentacja działalności Zespołu	MOPSiWR	- liczba	raz

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCIEBNOY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024-2028

CEL 5	Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w obszarze przyczyn i skutków przemocy oraz integrowanie i koordynowanie działań w ww. zakresie	Interdyscyplinarnego i działalności MOPSIWR	członkowie ZI	zrealizowanych działań - liczba rozpropagowanych materiałów promocyjnych	w 2026r.
		- rozprowadzenie ulotek w tematyce przemocy w środowisku lokalnym	MOPSIWR	- liczba zrealizowanych działań - liczba rozpropagowanych materiałów promocyjnych	I półrocze 2026r
		- prelekcja oraz dystrybucja ulotek w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej organizowana na rzecz osób niepełnosprawnych	MOPSIWR ZI	- liczba spotkań - liczba uczestników	II półrocze 2026r.
CEL 6	Wzmocnienie pomocy osobom doznającym przemocy	- konsultacje i poradnictwo udzielane w ramach Punktu Konsultacyjnego	MOPSIWR PK	- liczba udzielonych porad - liczba osób korzystających ze wsparcia	na bieżąco w 2026r.
CEL 7	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy	- spotkanie z rodzicami/lub dziećmi i młodzieżą dotyczącego profilaktyki uzależnień i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy	GKRPA ZI MOPSIWR	- liczba spotkań - liczba uczestników	raz w 2026r.
CEL 8	Diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym	- regularne posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego	ZI	- liczba posiedzeń ZI	I, III, V, VII, IX, XI 2026r.
2027 rok					
CEL 1	Współpraca między organami samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowymi na danym terenie, w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub zw. wyznaniowe lub do programów nauk przedmalżeńskich	- prelekcja oraz dystrybucja ulotek w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej organizowana podczas kursu przedmalżeńskiego	MOPSIWR ZI Parafie Rzymsko-Katolickie na terenie Gminy	- liczba prelekcji - liczba uczestników	I półrocze 2027r.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024-2028

			Dąbrowa Tarnowska		
CEL 2	Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową	- warsztaty edukacyjne dla rodziców w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych	MOPSiWR ZI	- liczba spotkań - liczba uczestników	I półrocze 2027r.
CEL 3	Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy	- prelekcja w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, cyberprzemocy oraz przemocy rówieśniczej organizowana w szkole podstawowej	SP KPP MOPSiWR	- liczba spotkań - liczba uczestników	II półrocze 2027r.
CEL 4	Podniesienie kwalifikacji służb pracujących z osobami uwiłkanymi w przemoc	- szkolenie podnoszące poziom kompetencji w zakresie rozwiązywania problemów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	Prac. socjalni MOPSiWR	- liczba szkoleń - liczba uczestników	raz w 2027r.
CEL 5	Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w obszarze przyczyn i skutków przemocy oraz integrowanie i koordynowanie działań w ww. zakresie	- prowadzenie gablot informacyjnych dotyczących problematyki przeciwdziałania przemocy domowej	MOPSiWR	- liczba gablot informacyjnych	na bieżąco w 2027r.
		- promowanie i prezentacja działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i działalności MOPSiWR	MOPSiWR ZI	- liczba zrealizowanych działań - liczba rozpropagowanych materiałów promocyjnych	raz w 2027r.
		- rozprawienie ulotek w tematyce przemocy w środowisku lokalnym	MOPSiWR	- liczba zrealizowanych działań - liczba rozpropagowanych materiałów promocyjnych	I półrocze 2027r.
		- spotkanie z seniorami jako potencjalnymi osobami pokrzywdzonymi przestępstwem	KPP MOPSiWR	- liczba spotkań - liczba uczestników	II półrocze 2027r.
		- konkurs plastyczny o tematyce przemocy, zorganizowany wśród dzieci w wieku szkolnym	MOPSiWR ZI SP	- liczba spotkań - liczba uczestników	II półrocze 2027r.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024-2028

CEL 6	Wzmocnienie pomocy osobom doznającym przemocy	- konsultacje i poradnictwo udzielane w ramach Punktu Konsultacyjnego	PK	- liczba udzielonych porad - liczba osób korzystających ze wsparcia	na bieżąco w 2027r.
CEL 7	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy	spotkanie z rodzicami/lub dziećmi i młodzieżą dotyczącego profilaktyki uzależnień i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy	GKRPA ZI MOPSIWR	- liczba spotkań - liczba uczestników	raz w 2027r.
CEL 8	Diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym	- regularne posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego	ZI	- liczba posiedzeń ZI	I, III, V, VII, IX, XI 2027r.
2028 rok					
CEL 1	Współpraca między organami samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowymi na danym terenie, w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub zw. wyznaniowe lub do programów nauk przedmałżeńskich	- prelekcja oraz dystrybucja ulotek w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej organizowana podczas kursu przedmałżeńskiego	MOPSIWR ZI Parafie Rzymako-Katolickie na terenie Gminy Dąbrowa Tarnowska	- liczba prelekcji - liczba uczestników	I półrocze 2028r.
CEL 2	Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową	- prelekcja skierowana do rodziców na temat właściwych metod wychowawczych, wolnych od przemocy.	MOPSIWR ZI	- liczba spotkań - liczba uczestników	I półrocze 2028r.
CEL 3	Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy	- prelekcja w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej organizowana w szkole podstawowej	SP KPP MOPSIWR	- liczba spotkań - liczba uczestników	II półrocze 2028r.
CEL 4	Podniesienie kwalifikacji służb pracujących z osobami uwikłanymi w przemoc	- szkolenie podnoszące poziom kompetencji w zakresie rozwiązywania problemów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	Pracownicy socjalni MOPSIWR	- liczba szkoleń - liczba uczestników	raz w 2028r.
CEL 5	Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości	- prowadzenie gablot informacyjnych dotyczących problematyki przeciwdziałania przemocy domowej	MOPSIWR	- liczba gablot informacyjnych	na bieżąco w 2028r.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2024-2028

	społecznej w obszarze przyczyn i skutków przemocy oraz integrowanie i koordynowanie działań w ww. zakresie	- promowanie i prezentacja działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i działalności MOPSiWR	MOPSiWR ZI	- liczba zrealizowanych działań - liczba rozpropagowanych materiałów promocyjnych	raz w 2028r.
		- rozprowadzenie ulotek w tematyce przemocy w środowisku lokalnym	MOPSiWR	- liczba zrealizowanych działań - liczba rozpropagowanych materiałów promocyjnych	I półrocze 2028r.
		- prelekcja oraz dystrybucja ulotek w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej organizowana na rzecz osób niepełnosprawnych	MOPSiWR ZI	- liczba spotkań - liczba uczestników	I półrocze 2028r.
		- spotkanie z seniorami jako potencjalnymi osobami pokrzywdzonymi przestępstwem	MOPSiWR KPP	- liczba spotkań - liczba uczestników	II półrocze 2028r.
CEL 6	Wzmocnienie pomocy osobom doznającym przemocy	- konsultacje i poradnictwo udzielane w ramach Punktu Konsultacyjnego	PK	- liczba udzielonych porad - liczba osób korzystających ze wsparcia	na bieżąco w 2028r.
CEL 7	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy	- spotkanie z rodzicami/tub dziećmi i młodzieżą dotyczącego profilaktyki uzależnień i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy	GKRPA ZI MOPSiWR	- liczba spotkań -liczba uczestników	raz w 2028r.
CEL 8	Diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym	- regularne posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego	ZI	- liczba posiedzeń ZI	I, III, V, VII, IX, XI 2028r.

IX. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA PROGRAMU

Zadania realizowane w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028 finansowane będą z budżetu Gminy Dąbrowa Tarnowska. Źródła finansowania programu przedstawione są z podziałem na poszczególne lata realizacji.

Tabela nr 18 - Źródła finansowania Programu na lata 2024-2028

Cele	Nazwa i opis celu	Kierunki działań	Źródła finansowania
2024 rok			
CEL 1	Podniesienie kwalifikacji służb pracujących z osobami uwikłanymi w przemoc	- szkolenie podnoszące poziom kompetencji w zakresie rozwiązywania problemów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	środki własne
CEL 2	Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy	- prelekcja w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej organizowana w szkole podstawowej	środki własne
CEL 3	Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w obszarze przyczyn i skutków przemocy oraz integrowanie i koordynowanie działań w ww. zakresie.	- prowadzenie gablot informacyjnych dotyczących problematyki przeciwdziałania przemocy domowej	środki własne
		- kampania informacyjna na stronie internetowej MOPSiWR nt. podmiotów udzielających pomocy osobom poszkodowanym przestępstwem	środki własne
CEL 4	Wzmocnienie pomocy osobom doznającym przemocy	- konsultacje i poradnictwo udzielane w ramach Punktu Konsultacyjnego	środki własne
CEL 5	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy	- spotkanie z rodzicami/lub dziećmi i młodzieżą dotyczącego profilaktyki uzależnień i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy	środki własne
CEL 6	Diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym	- regularne posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego	środki własne
2025 rok			
CEL 1	Współpraca między organami samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowymi na danym terenie, w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmażeńskich	- prelekcja oraz dystrybucja ulotek w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej organizowana podczas kursu przedmażeńskiego	środki własne
CEL 2	Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową	- warsztaty edukacyjne dla rodziców w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych	środki własne
CEL 3	Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy	- prelekcja w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, cyberprzemocy oraz przemocy rówieśniczej organizowana	środki własne

		w szkole podstawowej	
CEL 4	Podniesienie kwalifikacji służb pracujących z osobami uwikłanymi w przemoc	- szkolenie podnoszące poziom kompetencji w zakresie rozwiązywania problemów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	środki własne
CEL 5	Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w obszarze przyczyn i skutków przemocy oraz integrowanie i koordynowanie działań w ww. zakresie	- prowadzenie gablot informacyjnych dotyczących problematyki przeciwdziałania przemocy domowej	środki własne
		- promowanie i prezentacja działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i działalności MOPSiWR	środki własne
		- rozprowadzenie ulotek w tematyce przemocy w środowisku lokalnym	środki własne
		- prowadzenie spotkań z seniorami jako potencjalnymi osobami pokrzywdzonymi przestępstwem	środki własne
CEL 6	Wzmocnienie pomocy osobom doznającym przemocy	- konsultacje i poradnictwo udzielane w ramach Punktu Konsultacyjnego	środki własne
CEL 7	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy	- spotkanie z rodzicami/lub dziećmi i młodzieżą dotyczącego profilaktyki uzależnień i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy	środki własne
CEL 8	Diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym	- regularne posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego	środki własne
2026 rok			
CEL 1	Współpraca między organami samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowymi na danym terenie, w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmażeńskich	- prelekcja oraz dystrybucja ulotek w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej organizowana podczas kursu przedmażeńskiego	środki własne
CEL 2	Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową	- prelekcja skierowana do rodziców na temat właściwych metod wychowawczych, wolnych od przemocy	środki własne
CEL 3	Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy	- prelekcja w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej organizowana w szkole podstawowej	środki własne
CEL 4	Podniesienie kwalifikacji służb pracujących z osobami uwikłanymi w przemoc	- szkolenie podnoszące poziom kompetencji w zakresie rozwiązywania problemów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	środki własne
CEL 5	Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w obszarze przyczyn i skutków przemocy oraz integrowanie i koordynowanie działań w	- prowadzenie gablot informacyjnych dotyczących problematyki przeciwdziałania przemocy domowej	środki własne
		- promowanie i prezentacja działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i działalności MOPSiWR	środki własne

	ww. zakresie	- rozprowadzenie ulotek w tematyce przemocy w środowisku lokalnym	środki własne
		-prelekcja oraz dystrybucja ulotek w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej organizowana na rzecz osób niepełnosprawnych	środki własne
CEL 6	Wzmocnienie pomocy osobom doznającym przemocy	- konsultacje i poradnictwo udzielane w ramach Punktu Konsultacyjnego	środki własne
CEL 7	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy	- spotkanie z rodzicami/lub dziećmi i młodzieżą dotyczącego profilaktyki uzależnień i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy	środki własne
CEL 8	Diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym	- regularne posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego	środki własne
2027 rok			
CEL 1	Współpraca między organami samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowymi na danym terenie, w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub zw. wyznaniowe lub do programów nauk przedmażeńskich	- prelekcja oraz dystrybucja ulotek w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej organizowana podczas kursu przedmańskiego	środki własne
CEL 2	Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową	- warsztaty edukacyjne dla rodziców w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych	środki własne
CEL 3	Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy	- prelekcja w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, cyberprzemocy oraz przemocy rówieśniczej organizowana w szkole podstawowej	środki własne
CEL 4	Podniesienie kwalifikacji służb pracujących z osobami uwikłanymi w przemoc	- szkolenie podnoszące poziom kompetencji w zakresie rozwiązywania problemów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	środki własne
CEL 5	Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w obszarze przyczyn i skutków przemocy oraz integrowanie i koordynowanie działań w ww. zakresie	- prowadzenie gablot informacyjnych dotyczących problematyki przeciwdziałania przemocy domowej	środki własne
		- promowanie i prezentacja działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i działalności MOPSiWR	środki własne
		- rozprowadzenie ulotek w tematyce przemocy w środowisku lokalnym	środki własne
		- spotkanie z seniorami jako potencjalnymi osobami pokrzywdzonymi przestępstwem	środki własne
		- konkurs plastyczny o tematyce przemocy, zorganizowany wśród dzieci w wieku szkolnym	środki własne
CEL 6	Wzmocnienie pomocy osobom doznającym przemocy	- konsultacje i poradnictwo udzielane w ramach Punktu Konsultacyjnego	środki własne

CEL 7	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy	- spotkanie z rodzicami/lub dziećmi i młodzieżą dotyczącego profilaktyki uzależnień i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy	środki własne
CEL 8	Diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym	- regularne posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego	środki własne
2028 rok			
CEL 1	Współpraca między organami samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowymi na danym terenie, w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub zw. wyznaniowe lub do programów nauk przedmażeńskich	- prelekcja oraz dystrybucja ulotek w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej organizowana podczas kursu przedmażeńskiego	środki własne
CEL 2	Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową	- prelekcja skierowana do rodziców na temat właściwych metod wychowawczych, wolnych od przemocy.	środki własne
CEL 3	Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy	- prelekcja w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej organizowana w szkole podstawowej	środki własne
CEL 4	Podniesienie kwalifikacji służb pracujących z osobami uwikłanymi w przemoc	- szkolenie podnoszące poziom kompetencji w zakresie rozwiązywania problemów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	środki własne
CEL 5	Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w obszarze przyczyn i skutków przemocy oraz integrowanie i koordynowanie działań w ww. zakresie	- prowadzenie gablot informacyjnych dotyczących problematyki przeciwdziałania przemocy domowej	środki własne
		- promowanie i prezentacja działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i działalności MOPSiWR	środki własne
		- rozprowadzenie ulotek w tematyce przemocy w środowisku lokalnym	środki własne
		- prelekcje oraz dystrybucja ulotek w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej organizowana na rzecz osób niepełnosprawnych	środki własne
		- spotkanie z seniorami jako potencjalnymi osobami pokrzywdzonymi przestępstwem	środki własne
CEL 6	Wzmocnienie pomocy osobom doznającym przemocy	- konsultacje i poradnictwo udzielane w ramach Punktu Konsultacyjnego	środki własne
CEL 7	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy	- spotkanie z rodzicami/lub dziećmi i młodzieżą dotyczącego profilaktyki uzależnień i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy	środki własne
CEL 8	Diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym	- regularne posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego	środki własne

X. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

- a) zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy domowej,
- b) spadek liczby przypadków przemocy domowej,
- c) udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy domowej,
- d) usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą,
- e) wzrost liczby osób profesjonalnie pomagającym ofiarom przemocy domowej,
- f) zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy,
- g) zbudowanie systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą,
- h) spadek liczby rodzin, w których interwencje są podejmowane wielokrotnie.

XI. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Monitoring to systematyczne określanie dynamiki zmian danego zjawiska. Monitoring rozumiany jest jako proces systematycznego zbierania i analizowania danych ilościowych i jakościowych dotyczących prowadzonych działań, wdrażanych projektów, tak w aspekcie finansowym, jak i rzeczowym. Jego celem jest zapewnienie zgodności realizacji programu z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i wytyczonymi celami. Monitoring ma na celu uzyskanie informacji na temat realizacji planowanych w ramach Programu działań w zakresie ich czasu realizacji, założeń, oraz przełożenia na przewidywane efekty jego realizacji. Informacje uzyskane w ramach procesu monitoringu i ewaluacji odpowiedzą, czy i w jakim obszarze niniejszy Program wymaga aktualizacji, przeformułowania lub zmiany postawionych celów szczegółowych.

W trakcie realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028 istotnym elementem, ale i wymogiem, jest stosowanie monitoringu i ewaluacji, dzięki którym możliwe jest pozyskanie informacji o stopniu osiągnięcia zakładanych celów. Monitoring zwiększa również efektywność podejmowanych działań.

Monitoring będzie opierał się przede wszystkim na gromadzeniu i analizowaniu informacji, pozyskanych od realizatorów Programu. Rezultatem prowadzonego monitoringu będzie sprawozdanie roczne przygotowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i Wsparcia Rodziny w Dąbrowie Tarnowskiej, w pierwszym kwartale kolejnego roku.

Termin ewaluacja odnosi się, w najbardziej ogólnym ujęciu, do oszacowania bądź określenia wartości czegoś, polega na ocenie i interpretacji zgromadzonego materiału. Celem ewaluacji jest permanentne dążenie do ulepszenia, poprawy skuteczności i wzrostu efektywności działań. Ewaluacja powinna dostarczać nam wiarygodnych i przydatnych informacji pozwalających na ocenę zrealizowanych działań i zaplanowanie ewentualnych zmian. Program poddawany będzie ewaluacji corocznie, na podstawie analizy materiałów sprawozdawczych z poszczególnych instytucji zaangażowanych w jego realizację.

XII. PODSUMOWANIE

Przemoc domowa jest głównym problemem przestrzegania praw człowieka. Jest zjawiskiem, którego zasięg jest znacznie większy, niż odnotowują to przeprowadzane badania i statystyki. Najczęstszymi powodami kłótni w polskich rodzinach jest brak pieniędzy, bezrobocie, nadużywanie alkoholu, narkotyków, nie wypełnianie obowiązków domowych, trudności wychowawcze, złe stosunki małżeńskie, sąsiedzkie oraz nie rzadko choroby natury psychicznej. Często zdarza się, że z pozoru błaha kłótnia przeradza się w prawdziwy dramat. Wzrastające odsetki zarejestrowanych sytuacji stosowania przemocy świadczą o tym, iż coraz trudniej jest się nam wzajemnie komunikować. Nadal wiele osób doznających przemocy zaprzecza istnieniu problemu w ich środowisku. Wynika to z wielu aspektów m. in. wstydu, bezradności, nieufności, obawy o własne zdrowie i życie oraz braku gotowości do zmiany dotychczasowego trybu życia. Ponadto część błędnych przekonań będących w świadomości społeczeństwa powoduje, iż osoby doznające przemocy nie potrafią temu zjawisku zapobiec.

Prawo ofiary do bezpieczeństwa, do niepoddawania się przemocy jest priorytetowe w gminnej polityce społecznej określonej w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028, jest podstawowym i najlepszym miejscem na świecie dziecka, w którym ono wzrasta i rozwija się. W przyszłości to dziecko stanie się dorosłym, założy

własną rodzinę i najczęściej będzie powielało wyuczone role, stosowało podobne metody wychowawcze.

Istnieje konieczność podejmowania działań zmierzających do przeciwdziałania przemocy domowej. Gdy rodzina otworzy się na kłopoty, wykaże zrozumienie, cierpliwość i przede wszystkim życzliwość, to stanie się sobie bliższa, a co za tym idzie łatwiej i lepiej będzie sobie radzić z najróżniejszymi problemami. Gdy dorośli będą starali się stosować zasadę oparcia w sobie, powstanie silna wewnętrzna rodzina, która potrafi sama sobie radzić ze swoimi problemami bez użycia przemocy. Dlatego należy wspierać przedsięwzięcia mające na celu podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej.

Na skutek sprzeciwu społecznego dotyczącego przemocy, którego efektem były kampanie medialne, coraz więcej osób ujawniło i ujawnia swoje traumatyczne doświadczenia, poszukując profesjonalnej pomocy. Zwieszające się zainteresowanie zjawiskiem przemocy domowej prowadzi do coraz to większej liczby placówek świadczących pomoc w tym zakresie, a wzrost kompetencji osób pomagających pozwala mieć nadzieję, że szanse uzyskania fachowej pomocy ciągle będą rosnąć. Istotnym elementem w przeciwdziałaniu przemocy domowej jest ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024r. poz. 424 z późn. zm.).

Opracowany Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028 na terenie Gminy Dąbrowa Tarnowska pozwoli na dążenie do osiągnięcia wytyczonych celów. Jego celem jest pobudzenie do aktywności instytucji i organizacji działających w obszarze pomocy społecznej oraz rozwoju społecznego Gminy Dąbrowa Tarnowska. Osiągnięcie w Programie zawartych celów umożliwi dobra współpraca jednostek i podmiotów działających na rzecz osób i rodzin. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028 nie jest dokumentem zamkniętym i może podlegać modyfikacjom w zależności od pojawiających się nowych potrzeb i możliwości.

XIII. ANEKSY

Aneks 1 – wzór narzędzia badawczego tj. „ANKIETA DOTYCZĄCA PRZEMOCY DOMOWEJ WYSTĘPUJĄCEJ NA TERENIE GMINY DĄBROWA TARNOWSKA”

ANKIETA DOTYCZĄCA PRZEMOCY DOMOWEJ WYSTĘPUJĄCEJ NA TERENIE GMINY DĄBROWA TARNOWSKA

Ankieta jest skierowana do mieszkańców Miasta i Gminy Dąbrowa Tarnowska oraz wszystkich zainteresowanych skutecznym przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Badania są całkowicie anonimowe, a wyniki uzyskane tą drogą wykorzystane zostaną do opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028.

UWAGA! Odpowiedzi należy udzielić poprzez zakreślenie wybranej odpowiedzi.

1. Czy osoba badana ma wiedzę o występowaniu przemocy domowej w najbliższym otoczeniu (rodzina, znajomi, sąsiedztwo)? (proszę zaznaczyć znakiem X jedną odpowiedź)

- tak, mam,
- nie, nie mam.

2. Czy osoba badana zareagowała lub byłaby w stanie zareagować gdyby sytuacja przemocy domowej miała miejsce w najbliższym otoczeniu? (proszę zaznaczyć znakiem X jedną odpowiedź)

- tak, zdecydowanie i jawnie,
- tak, ale raczej anonimowo i wolę aby to zrobił ktoś za mnie,
- nie, to nie moja sprawa.

3. Czy osoba badana ma wiedzę na temat instytucji wsparcia na terenie miasta adresowanych do osób doświadczających przemocy domowej? (proszę zaznaczyć znakiem X jedną odpowiedź)

- tak, doskonale się orientuję,

- tak ale nie wiem gdzie te instytucje się mieszczą, chciałbym/chciałabym wiedzieć więcej,
- nie, nie znam takich instytucji.

4. Do której z poniższych instytucji lub osób zgłosiłby się Pan/zgłosiłaby się Pani w sytuacji związanej z przemocą domową? (proszę zaznaczyć znakiem X jedną odpowiedź)

- pracownik socjalny,
- miejski ośrodek pomocy społecznej,
- dzielnicowy,
- komenda powiatowa policji,
- zespół interdyscyplinarny,
- szkoła,
- pedagog/psycholog szkolny/wychowawca klasy,
- służba zdrowia, lekarz rodzinny,
- kurator sądowy,
- sąd rejonowy,
- prokuratura rejonowa.

5. Czy Pana/Pani zdaniem oferta działań wobec osób doznających przemocy domowej na terenie gminy Dąbrowa Tarnowska jest wystarczająca? (proszę zaznaczyć znakiem X jedną odpowiedź)

- tak,
- nie,
- nie wiem / nie mam zdania.

6. Czy Pani/Pana zdaniem zjawisko przemocy domowej występuje w gminie Dąbrowie Tarnowskiej? (proszę zaznaczyć znakiem X jedną odpowiedź)

- tak,
- nie.

7. Co Pani/Pana zdaniem jest głównym powodem występowania przemocy domowej? (proszę zaznaczyć znakiem X jedną odpowiedź)

- alkohol,
- narkotyki,
- choroby psychiczne i inne zaburzenia natury psychologicznej,
- złe wzorce, zgoda społeczna na przemoc wobec bliskich,
- brak wsparcia i niskie kompetencje wychowawcze,
- status społeczny i materialny,
- niski poziom wiedzy na temat prawa i norm społecznych,
- zła „tradycja” przekazywana z pokolenia na pokolenie,
- inne czynniki, jaki

8. Czy Pani/Pana zdaniem służby pomocowe (policja, pomoc społeczna, służba zdrowia itp.) na terenie gminy Dąbrowa Tarnowska reagują wystarczająco na problem przemocy domowej? (proszę zaznaczyć znakiem X jedną odpowiedź)

- tak, zawsze reagują na zgłoszenie,
- tak ale robią to wybiórczo,
- nie, często ignorują problem przemocy domowej,
- nie, w ogóle nikt nie reaguje w tym mieście na przemoc domową.

9. Jak Pan/ Pani ocenia swoją wiedzę na temat zjawiska przemocy? (proszę zaznaczyć znakiem X jedną odpowiedź)

- bardzo wysoko, interesuje mnie ten problem, aktywnie działam w tym zakresie,
- wiem czym jest przemoc domowa, nie stosuję jej i reaguje na problem,

- znam problem przemocy domowej ale nie interesuje mnie i nie zamierzam się w to angażować,
- uważam, że problem jest wyolbrzymiony i nie należy się nad nim skupiać,
- czasami przemoc jest uzasadniona i nie należy wtrącać się w sprawy rodzinne.

10. Kto Pana/Pani zdaniem najczęściej stosuje przemoc? (proszę zaznaczyć znakiem X jedną odpowiedź)

- kobiety,
- mężczyźni,
- rodzice,
- dzieci, w tym dorosłe dzieci,
- małżonkowie,
- partnerzy.

11. Która z form przemocy Pani/Pana zdaniem stosowana jest najczęściej w rodzinie? (proszę zaznaczyć znakiem X jedną odpowiedź)

- fizyczna,
- psychiczna,
- ekonomiczna,
- seksualna,
- zaniedbanie.

12. Czy Pani/Pan jest zainteresowana/ny poszerzeniem swojej wiedzy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej poprzez udział w wykładach, spotkaniach, warsztatach organizowanych bezpłatnie przez instytucje na terenie miasta? (proszę zaznaczyć znakiem X jedną odpowiedź)

- tak, bardzo chętnie dowiem się więcej na temat przemocy i obowiązujących przepisów,
- nie, nie interesuje mnie ten temat, mam wystarczającą wiedzę.

13. Czy ma Pani/ Pan wiedzę na temat procedury Niebieskiej Karty i działań z nią związanych? (proszę zaznaczyć znakiem X jedną odpowiedź)

- tak, mam aktualną wiedzę,
- tak ale nie znam szczegółów,
- nie, nie interesuje mnie ten temat,
- nie mam żadnej wiedzy na ten temat, pierwszy raz spotykam się z tym terminem.

14. Czy wie Pan/Pani, że osoby dotknięte problemem przemocy domowej mogą skorzystać z pomocy w MOPSiWR w Dąbrowie Tarnowskiej? (proszę zaznaczyć znakiem X jedną odpowiedź)

- tak,
- nie.

15. Czy korzystał/a Pan/i lub ktoś z członków Pan/i rodziny z pomocy instytucji, organizacji ze względu na wystąpienie przemocy w rodzinie? (proszę zaznaczyć znakiem X jedną odpowiedź)

- tak,
- nie.

16. Dlaczego Pana/i zdaniem niektóre osoby w ogóle nie reagują na przypadki przemocy domowej? (proszę zaznaczyć znakiem X jedną odpowiedź)

- obawiają się o swoje bezpieczeństwo,
- przemoc jest jedynie sprawą rodziny, której problem dotyczy,
- nie obchodzą ich sprawy innych osób,
- nie chcą sobie psuć dobrych stosunków sąsiedzkich, rodzinnych itp.
- nie chcą tracić czasu na zeznania, chodzenie po Sądach,
- nie wiedzą co zrobić w takiej sytuacji,
- akceptują takie zachowanie,

- nie wierzą w skuteczność takiej interwencji,
- nie są pewni, czy problem jest poważny.

Informacja dotycząca osoby wypełniającej ankietę:

Płeć: Kobieta Mężczyzna

Wiek: poniżej 20 lat 20-25 lat 26-35 lat 36-45 lat 46-55 lat 56-65 lat powyżej 65 lat

Wykształcenie: podstawowe gimnazjalne zasadnicze zawodowe średnie wyższe

**Zespół Interdyscyplinarny w Dąbrowie Tarnowskiej
serdecznie dziękuje za poświęcony czas i wypełnienie ankiety.**

*Wypełnioną ankietę prosimy przekazać do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Wsparcia Rodziny
w Dąbrowie Tarnowskiej, ul. Kościuszki 15A, 33-200 Dąbrowa Tarnowska.*

Aneks 2 – Ewaluacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028

E W A L U A C J A

Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028

Czy Państwa zdaniem Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028 powinna ulec zmianie	Proszę wskazać odpowiedź wpisując znak „X” :	
	TAK	
	NIE	
Jeżeli wskazano odpowiedź TAK, proszę wskazać zakres zmian:		
Aktualna treść:	Proponowana treść:	
.....	
Dodanie nowej treści:		
.....		

Data

Podpis

XIV. WYKAZ TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW.

Spis wykresów:

Wykres nr 1. Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa (z podziałem na rodzaje wsparcia) w okresie 2022-2023.

Wykres nr 2. Liczba uczestników badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028 z podziałem na wykształcenie.

Spis tabel:

Tabela nr 1. Stan ludności Miasta i Gminy Dąbrowa Tarnowska w latach 2022-2023.

Tabela nr 2. Bezrobocie w Powiecie Dąbrowa Tarnowska w latach 2022-2023.

Tabela nr 3. Liczba osób bezrobotnych z podziałem na płeć (poziom powiatu) w latach 2022-2023.

Tabela nr 4. Bezrobocie w Gminie Dąbrowa Tarnowska w latach 2022-2023.

Tabela nr 5. Najczęstsze powody przyznawanie pomocy w latach 2022-2023.

Tabela nr 6. Postępowania w sprawie popełnienia przestępstwa z art. 207 k.k. w latach 2022-2023.

Tabela nr 7. Niebieskie Karty z podziałem na płeć w 2023r.

Tabela nr 8. Liczba sprawców przemocy biorących udział w programie korekcyjno-edukacyjnym z podziałem na płeć.

Tabela nr 9. Liczba skierowań na leczenie odwykowe w latach 2022-2023.

Tabela nr 10. Liczba formularzy „Niebieska Karta - A”, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego

Tabela nr 11. Liczba procedur „Niebieskie Karty”.

Tabela nr 12. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” i działaniami w ramach procedury.

Tabela nr 13. Liczba formularzy „Niebieska Karta – A” założonych w 2022r. i 2023r. z podziałem na sołectwa.

Tabela nr 14. Liczba uczestników badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028 z podziałem na wiek.

Tabela nr 15. Zasoby instytucjonalne Gminy Dąbrowa Tarnowska.

Tabela nr 16 - Analiza SWOT.

Tabela nr 17 – Cele szczegółowe Programu na lata 2024-2028.

Tabela nr 18 – Źródła finansowania Programu na lata 2024-2028.

Spis rysunków:

Rysunek nr 1 – Mapa przedstawiająca zarys Gminy Dąbrowa Tarnowska.

XV. BIBLIOGRAFIA.

Źródła prawa:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).

2. Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, sporządzona w Stambule dnia 11 maja 2011r. (Dz. U. z 2015r. Poz.961).

3. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks Karny (Dz. U. z 2024r. poz. 17 z późn. zm.).

4. Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023r. poz. 2119).

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024r. poz. 37 z późn. zm.).

Lokalne prawa, programy, raporty i sprawozdania:

1. Ocena zasobów pomocy społecznej za 2022r.

2. Ocena zasobów pomocy społecznej za 2023r.

Literatura, dostępna również w internecie:

1. Sasal Hanna Dorota, Niebieskie karty. Przewodnik do procedury Policji wobec przemocy w rodzinie, Wyd. Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Warszawa 1998.

2. Michalska Katarzyna, Jaszczak-Kuźmińska Dorota, ABC przeciwdziałania przemocy w rodzinie – diagnoza, interwencja, pomoc. Wyd. Remedium, Warszawa 2014.
3. Słownik Socjologii i Nauk Społecznych, Gordon Marshall (red.), Warszawa PWN 2005.
4. Kompendium wiedzy socjologii, Alice Bremond, Jean-Francois Couet, Anne Davie, red. PWN 2006.

Strony internetowe:

1. <https://www.niebieskaLinia.pl/o-zjawisku-przemocy/formy-przemocy>
2. <https://dabrowatar.pl/gmina/solectwa/>
3. <https://dabrowatarnowska.praca.gov.pl/poziom-i-struktura-bezrobocia>

Dane uzyskane z instytucji:

1. Komenda Powiatowa Policji w Dąbrowie Tarnowskiej.
2. Prokuratura Rejonowa w Dąbrowie Tarnowskiej.
3. Centrum Usług Wspólnych w Dąbrowie Tarnowskiej.
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dąbrowie Tarnowskiej.
5. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Dąbrowie Tarnowskiej.
6. Zespół Interdyscyplinarny w Dąbrowie Tarnowskiej.

Uzasadnienie

Potrzeba podejmowania działań zapobiegających przemocy domowej wynika z ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 424 z późn. zm.). Niniejsza ustawa określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą domową i osób ją stosujących. Zgodnie z art. 6 ust. 2 przytoczonej wyżej ustawy, na gminie ciąży obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, między innymi poprzez opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Program przedstawia zaplanowane działania, których celem jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz jej skutków, a także stworzenie jednolitego i profesjonalnego systemu pomocy dla osób zagrożonych lub uwięzionych w zjawisko przemocy domowej. Program będzie realizowany przy zaangażowaniu wielu służb i instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Wobec powyższego przyjęcie uchwały jest zasadne.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ

Wiesław Mentys